

S SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA V IZOLI

V štirih letih celo presežen petletni plan

V ponedeljek, 21. marca, je bila seja Občinskega ljudskega odbora Izola, na kateri so sprejeli občinski družbeni plan in proračun za leto 1960.

Po srejetem družbenem planu bo letošnji družbeni bruto proizvod v občini Izola znašal 7 milijard 488 milijonov ali milijard 260 milijonov dinarjev več kot lani. S tem bodo že letos izpolnili petletni perspektivni plan in ga za 4,2 odstotka celo presegli. Narodni dohodek na popislenega se bo od lanskega leta povečal za 19 odstotkov. Narodni dohodek na prebivalca pa

bo letos znašal 256 tisoč dinarjev, medtem ko je lani dosegel 218 tisoč dinarjev. V gospodarstvo bodo letos investirali 779 milijonov dinarjev, od tega 514 milijonov v industrijo, 188 milijonov za obnovo kmetijstva, 12 milijonov za mehanizacijo gradbenih podjetij, 17 milijonov za modernizacijo trgovine, 14 milijonov za gostinstvo, 26 milijonov za obrt in 8 milijonov dinarjev za komunalna podjetja. Za gradnjo in obnovo komunalnih naprav ter gradnjo stanovanj bodo investirali 319 milijonov dinarjev. S temi sredstvi nameravajo zgraditi letos 47 stanovanj v Izoli, višinski vodovod v Dvorih, dalje urediti vodovodno omrežje v Dantičevi, Ljubljanski in Skladišni ulici, kanalizacijo v Dantičevi in Ljubljanski ulici ter urediti nekaj najbolj prometnih ulic mesta. Že v naslednjih dveh mesecih bodo v adaptiranih prostorih nove ljudske menze uredili nov obrat družbene prehrane. Družbeni plan predvideva, da bodo s pomočjo gospodarskih organizacij še letos pričeli v Izoli graditi novo osnovno šolo.

Razprave o predlogu družbenega plana sta se med drugimi udeležila tudi predsednik Okrajnega ljudskega odbora Koper

Albin Dujc ter organizacijski sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov Jože Božič, ki sta prispevala nekaj tehtnih misli.

Dohodki in izdatki proračuna izolske občine bodo letos znašali 134 milijonov 392 tisoč dinarjev. Na seji sta oba zbora izvolila tudi po enega svojega člana v Okrajni ljudski odbor Koper.

NA SEJI OBLO KOPER SPREJELI VRSTO SKLEPOV IN ODLOKOV

Ukrepi za boljšo rast na vseh njivah

Na 31. seji Občinskega ljudskega odbora Koper so minuli terek sprejeli med drugim na skupnem ali ločenem zasedanju občinskega zbora iz zbora prizivajalcev vrsto sklepov in odlokov, med katerimi velja posebej omeniti odločbo o ustanovitvi veterinarske postaje v Kopru in odločbo o ustanovitvi manjše obrtne delavnice »Optika«.

Oba zbora sta z ločenim glasovanjem osvojila najprej predlog Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo o ustanovitvi veterinarske postaje ter tako zadostila zakonu o veterinarski službi v LRS, ki ga je sprejela republiška ljudska skupščina februarja tega leta. Zakon namreč določa, da lahko opravljajo strokovno operativne veterinarske posege, zlasti preventivno in kurativno veterinarske službe, le veterinarska postaja za območje ene ali več občin. Veterinarska postaja bo delovala kot finančno samostojen zavod in bo skrajja zaposlovala dva veterinarja, vendar bodo kasneje s porastom potreb to število povečali. Med dejavnosti veterinarske postaje so sodilo tudi cepljenje psov proti steklini, kar bo v skladu z odredbo o obveznem za-

ščitnem cepljenju psov, ki sta jo prav tako sprejela na tem zasedanju oba zbora.

Tudi z osvojitvijo predloga Sveta za industrijo in obrt o ustanovitvi manjše obrtne delavnice »Optika« v Kopru, je zagotovljeno prebivalstvu koprsk občine poslovanje take delavnice, ki se bo ukvarjala izključno s prodajo in popravili raznih optičnih naprav, vključno očal, ter popravili medicinskih in zobozdravniških instrumentov.

Ob poročilu posebne komisije, ki je proučila možnost preselitve ankaranske bolnišnice za TBC v drugo, primernejše okolje, velja omeniti tudi odlok o uvedbi posebnega krajevnega prispevka, bodisi kot delovno ali denarno

obveznost za območje stanovanjskega naselja Semečela, volilne enote Zustersa in volilne enote Gabrovice. Poseben krajevni prispevek na območju novega stanovanjskega naselja Semečela je namenjen ureditvi otroških igrišč in ureditvi okolice na tem terenu ter obvezuje gospodinjstva v razmerju na število stanovanjskih prostorov od 15 do 25 delovnih ur, ali nadomestilo v denarnem prispevku po 100 dinarjev za eno delovno uro.

Na predlog Sveta za družbeni plan in finance sta oba zbora sprejela tudi sklepe o izstavitvi poroštvenih izjav za podjetje »Turist-Koper«, »Hladilnico Koper« in obrtno delavnico »Elegant« prav tako v Kopru.

Razprava o maloobmejnem prometu

Minuli terek je Svet za občo upravo in notranje zadeve pri OLO Koper razpravljal v navzočnosti podpredsednika okraja inž. Petra Aljančiča o sedanjem naglem razvoju maloobmejnega prometa in turizma. Prehodov je

bilo v zadnjih štirih letih 6.576.482 in sicer leta 1955 komaj 37.907, lani pa že 2.194.698. S tako povečanim prometom pa se pojavljajo težave v turistični službi, ker primanjkuje menjalnic valut in tudi v izvajanju zakonskih predpisov glede prehodov preko meje. Predpisi so namreč v nekaterih primerih dokaj neelastični, celo na škodo skupnosti in zato je svet sklenil opozoriti na vrzeli, ki vladajo v njih. Govora je bilo tudi o nujni potrebi načrtne gradnje zgradb za obmejne službe od carine do gostinskih objektov, ker so sedanje stavbe na mednarodnih prehodih neprimerne.

V drugi točki dnevnega reda so člani sveta ponovno razpravljali o osnutku odloka o javnem redu in miru, ki ga bo na eni izmed prihodnjih sej obravnaval tudi okrajni ljudski odbor.

SLAVJE MLADINE
KOPRSKEGA OKRAJA
V POSTOJNI

Odhod prve MDB

Včeraj je odpotovalo na gradnjo avtomobilske ceste Bratstva in enotnosti 120 brigadirjev in brigadirki iz koprskega okraja. Pred skupnim odhodom so se zbrali v Postojni, kjer so imeli v središču Postojne prvo brigadno konferenco, na kateri so se seznanili s programom dela, notranjo organizacijo brigade in prevzeli brigadno zastavo. Mladi brigadirji so v glavnem delavci in kmetije, med katerimi je okrog 30 mladincev, ki so se že lani udeležili mladinskih delovnih akcij. Brigada se imenuje po narodnem heroju Tonetu Tomšiču in bo delala v Lipovici pri Nišu dva meseca.

Mladim brigadirjem želimo kar največ delovnih uspehov!

NA VRSTI SO SPET

VOLITVE

v nove delavske svete

Pred letošnjim delavskim praznikom — Prvim majem — poteka avtena mandatna doba dosežanim delavskim svetom in upravnim odborom naših gospodarskih organizacij. Ti organi delavskega samoupravljanja so v tem času častno izpolnili svoje poslanstvo, saj je naše gospodarstvo napravilo v zadnjih dveh letih in še posebno lani ogromen skok in doživelo napredek, kot gospodarstvo nobene druge dežele na svetu.

Da bi vse te pridobitve tudi obdržali in jih še bolj razvili, pa bo zdaj naloga prav teh organov delavskega upravljanja, pa družbeno političnih organizacij in uprav naših podjetij in njihovih delovnih kolektivov, da iz svoje srede za prihodnje dveletno mandatno dobo izvolijo nove upravne organe, ki bodo znali dostojno zasesti mesta svojih predhodnikov.

Se poseben pomen imajo sedanje volitve pomoupravnih organov, ker je letos jubilejno — deseto — leto, odkar smo pri nas v Jugoslaviji uvedli delavsko samoupravljanje. V tem času je to postalo izdelan sistem in naša največja pridobitev, na katero smo tudi upravičeno ponosni.

Volitve novih delavskih svetov bomo tudi v našem okraju izvedli do 31. maja. Seveda so za to potrebne temeljite priprave in sodelovanje celotnih kolektivov, še prav posebno pa političnih organizacij kot subjektivnega faktorja v njih. Sedanji delavski sveti imajo dovolj časa na razpolago, da pripravijo temeljito poročilo o svojem delu, dovolj časa pa je tudi za tehnično izvedbo volitev (glej Navodilo za volitve delavskih svetov in uravnih organov gospodarskih podjetij — Uradni list FLRJ številka 8/56).

Najvažnejša naloga sindikalnih organizacij po podjetjih bo seveda v tem, da izberejo izmed članov delovnega kolektiva najboljše ljudi za nove člane delavskih svetov, pri čemer je treba upoštevati pravilo, da naj bo najmanj dve tretjini predlaganih kandidatov iz vrst neposrednih proizvajalcev. Nove delavske svete volimo spet za dve leti in prav je, da izberemo zato vrhunske ljudi, ki bodo vredni zaupanja in bodo znali nadaljevati tam, kjer jim bodo sedanji člani prepustili dobro zastavljeno delo.

Marija Vilfanova v Kopru

Minuli terek je bila v Kopru Marija Vilfan, predsednica ideološke komisije pri Glavnem odboru SZDL. Prisostvovala je razpravi ideološke komisije pri OO SZDL Koper, na popoldanskem razgovoru z novinarji koprskke podružnice Društva novinarjev Slovenije je tolmačila razna zunanje-politična vprašanja, zvečer pa je predavala v koprskem gledališču o svojih vtisih s poti po Indiji.

OB OBISKU ČLANOV OBLO BOVEC NA m/l »BOVEC«

Prisrčna vez med gorjani in morjaki

Tretja izmed znanih trojčic BBB Splošne plovbe Piran, ki vozijo na linijski pomorski progi Koper—New York, je v terek prišla v Piran, kjer je bil v Remontni ladjedelnici Splošne plovbe lep dogodek, prisrčno srečanje pomorščakov z m/l »Bovec« s predstavniki občinskega ljudskega odbora iz Bovca, po katerem nosi ladja ime. Srečanju so razen predstavnikov matičnega la-

dijskega podjetja Splošne plovbe z vicedirektorjem Tonetom Šturmom na čelu prisostvovali še sekretar OK ZKJ Koper Albert Jakopič-Kajtimir, ljudski poslanec bovške občine Mirko Zlatnar, predsednik piranske občine Davorin Ferligoj in številni drugi gostje.

Predsednik bovške občine Dušan Kenda je v prisrčnem nagovoru poudaril velik ponos in ve-

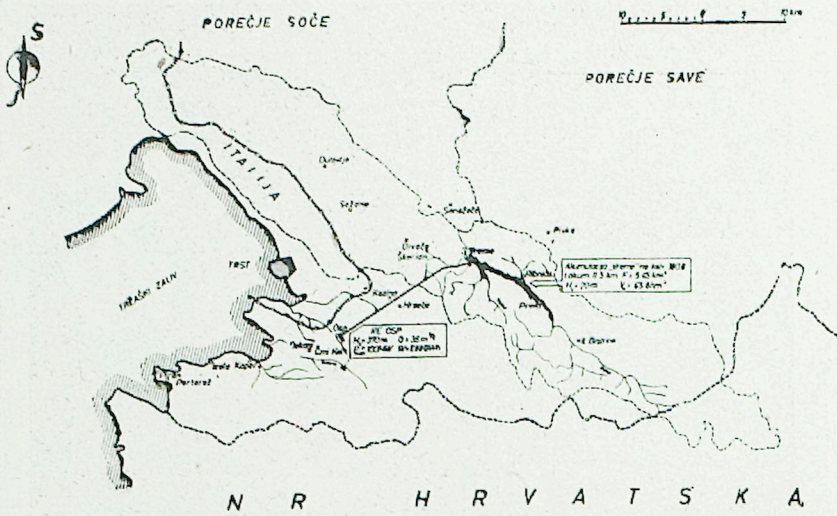
seljenost, ker je bila ladja imenovana po njihovem kraju, za katerega bo tako zvedelo veliko ljudi, ki sicer morda nikoli ne bi šli za Bovec. Govoril je o prešanem trpljenju gorjancev in o lepi perspektivi, ki se vsem odpira v naši socialni domovini. Zavaljal se je za imenuje občanov vsem tistim, ki so dali pobudo in uresničili zamisel, da je ena izmed naših ponosnih ladij imenovana tudi po Bovcu. Nato pa je izročil posadki ladje darove, med katerimi so najlepši prav gotovo prelepe slike Bovca in Trente, ki bodo poslej krasile ladijske stene in bodo živa pričata tesne povezanosti naših delovnih ljudi na morju in pod gorami.

Za prejete darove se je Bovančanom toplo zahvalil poveljnik ladje, kapitan Mario Pavišič, v imenu matičnega podjetja Splošne plovbe pa je goste pozdravil tovariš Šturm, nakar so si oglevali ladjo in se pobjliže spoznali s posadko, ki se pripravlja, da konec tedna odpluje na redni linijski prog iz Kopra v New York.

Ob tej priložnosti je bila na ladji še druga majhna slovesnost: predsednik piranske občine je izročil dvema pomorščakoma iz posadke »Bovca« visoki delovni odlikovanji, s katerima sta bila za dolgoletno pomorsko službo odlikovana od predsednika republike Tita.

Prisrčen stisk roke tovarišev Alberta Jakopiča-Kajtimira, sekretarja OK ZKJ Koper, in Dušana Kende, predsednika OBLO Bovec, med obiskom delegacije Bovec na m/l »Bovec« v piranski ladjedelnici minuli terek. Zadaj v sredini poveljnik ladje, kapitan Mario Pavišič, za njim pa še predsednik OBLO Piran Davorin Ferligoj

Situacijska skica hidroelektrarne Osp ali na kratko HC Koper

Hidroelektrarna OSP

prva slovenska akumulacijska centrala

Čeprav imamo Slovenci gorato deželo, teče po njej le malo takih rek, ki jih je mogoče zajeziti z visoko pregrado ter ustvariti umetno jezero za elektroenergetsko izrabo. Ena izmed njih je Notranjska Reka, ki teče po skrajnem jugozahodnem delu Slovenije. Od izvira pod Dletom do Zabič in Trepčanske ožine je hudaourniškega značaja, nato dobi ravninski značaj, posebno okoli Ilirske Bistrice, kjer preplavlja in zamočvirja obrežna zemljišča. Srednji tok reke je prav tako

ravninski. V spodnjem toku se vije skozi razmeroma ozko dolino, nato teče pod Gornjimi Vremami po široki dolini do Škocjanskih jam, kjer ponikne v podzemlje.

Za energetske izrabo je primeren srednji del vodotoka od Prema do Gornjih Vrem. Priložena skica prikazuje položaj nove hidroelektrarne. Vidimo akumulacijsko jezero za pregrado, dovodni rov do vodostana, rov do celine za zasunke in tlačni cevovod, ki končuje v strojnici elektrarne. Druga skica nam prikazuje vzdolžni rez istih objektov, pri čemer moramo povedati, da je risan spačeno: dolžine so risane v manjšem merilu kot višine ali z drugimi besedami, risan je v nadvišanem merilu.

Tlačna cev je dolga 1.022 metrov, zgoraj ima premer 3,25 m, spodaj 2,80 m. Osební avto bi lahko vozil po njej.

Strojnica ima dva agregata, turbina vsakega požira na sekundo 18 kubičnih metrov vode, oba skupaj torej 36 m³/sek, pri čemer proizvajata 100 MW ali 100.000 kilowatov moči. Strojnica bo stala ob cesti v vas Osp. Prosto- zračna naprava je tik ob strojnici. Odočni kanal, ki odvaža že izrabljeno vodo iz strojnice, bo priključen k strugi potoka Osp, katerega bo treba v ta namen na našem ozemju regulirati, na italijanski strani, kjer je že reguliran, mu bo pa treba dvigniti nasispe. Pobočja struge moramo tlakovati.

Zaradi zajezitve, ki bo poplavlila obširno področje, bo treba za 32 gospodarstev zgraditi nova stanovanjska in gospodarska poslopja, postaviti v višjo lego železniško črpalno postajo pod Zgornjimi Ležečami in zgraditi nove ceste, ki bodo nadomestile poplavljeneste ceste med Ivančjim mlinom in Gornjimi Vremami.

vsako hišo Slovenskega Primorja!

Milijon dinarjev za nabavo novih knjig

Ljudska knjižnica v Ilirski Bistrici je v preteklem letu imela lepe uspehe. Pridobila je večje število novih članov, tako da obiskuje to knjižnico sedaj redno 605 oseb, od tega več kot 400 mladincev. V razdobju preteklega leta je bilo izposojenih preko 4700 knjig. Žal pa knjižnica ne dovoljuje zaradi zastarelosti in nesodobnosti nekaterih knjig. Skupni sklad znaša namreč le 1545 knjig, zato je nujno, da knjižnica nabavi že letos večje število novih. Na predlog ljudske knjižnice je ObLO Ilirska Bistrica sprejel v letošnji proračun dotoacijo ljudski knjižnici v višini enega milijona dinarjev, ki bo izkoriščen izključno za nabavo novih knjig.

Ureditev portoroške pešcine

Na portoroški peščini so tudi letos v teku obsežna dela, da bo kopalnice čim bolj urejene. Tako gradijo vdolž celotnega obalnega zidu 10 širokih stopnišč, ki bodo omogočila lahek dostop v morje. Na prostrano peščino bodo navzili novih 2000 kubičnih metrov mivke, poleg tega pa bodo uredili za kopalce tudi ves južni del kopalnice, ki je bil lani neurejen zaradi del pri žičnici za vodno smučanje.

Novi člani ZKJ v Ilirski Bistrici

Na področju občine Ilirska Bistrica so v minulem letu sprejeli v članstvo ZKJ 97 kandidatov. Od tega 62 delavcev, 2 kmeta, 22 uslužbencev in 11 ostalih. Med novimi člani je tudi 68 mladincev, zadovoljuje pa tudi število sprejetih žena, ki znaša 31 nov članic. Med kolektivi je bilo sprejetih največ novih članov v osnovni organizaciji ZKS podjetja Topol, ki je povečala število članov za 18 delavcev.

Občinski komite ZKS v Ilirski Bistrici skrbi tudi za ideološko izobraževanje novih članov ter v ta namen priredil več predavanj, na katerih so se sprejeti člani seznanili z razvojem in zgodovino KPJ in o njenih nalogah.

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradaščja. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in ključni tiskarna CZP Primorski tisk.

Dr. IVAN KASTELIC

Prvi zvezni seminar za novinarje

Jugoslovanski inštitut za novinarstvo v Beogradu je organiziral v dneh od 21. do 26. marca prvi zvezni seminar za novinarje dnevnih listov, tednikov in radijskih postaj. Seminarja se je udeležilo 120 urednikov in sodelavcev iz vseh republik, ki so zastopali 63 listov in 9 radijskih postaj. Polklicni časnikiarji so poslušali vrsto strokovnih predavanj, hkrati pa so se seznanili z delom in sodob-

nimi sredstvi informacij v redakcijah beograjskih listov Borbe in Politike. Razen tega so si udeleženci seminarja ogledali in se pogloblje seznanili tudi z delom redakcije Radia Beograd, TANJUG in beograjske televizijske postaje.

Obravnavano gradivo tega seminarja bo kmalu izšlo v posebni publikaciji, Jugoslovanski inštitut za novinarstvo v Beogradu pa napoveduje

za letos še izdajo treh nadaljnjih strokovnih knjig, ki bodo obravnavale vsa področja časnikarskega dela. Spričo pomanjkanja tovrstne literature bodo vsi polklicni časnikiarji nedvomno zelo veseli te koristne pobude inštituta, nadaljnje prirejanje podobnih seminarjev pa bo omogočilo strokovno izpopolnjevanje kar najširšemu krogu urednikov in sodelavcev listov in radijskih postaj. Tako bo Zvezni inštitut priredil že letos drugi nadaljevalni tečaj, ki pa bo za razliko od prvega specializiran za posamezna področja časnikarskega dela.

Zvezni inštitut za novinarstvo je uvrstil med svoje bodoče naloge tudi skrb za tovarniške liste, oziroma za izpopolnjevanje urednikov teh listov. Zaradi vse večjega števila tovarniških glasil in pomena ter vloge, ki jo ima tak tisk v našem gospodarstvu, bo že meseca maja tega leta v Beogradu seminar, prirojen izključno za tovarniški tisk. Inštitut je predvidel udeležbo dve sto zastopnikov tovarniških glasil iz vse države. Podrobnejše informacije o tem seminarju daje Jugoslovanski inštitut za novinarstvo, Beograd, poštni predal 541.

VS mora preprečiti prelivanje krvi

Stalni jugoslovanski delegat v OZN Dobrivoje Vidić je te dni — pred zasedanjem Varnostnega sveta izjavil, da naša vlada odločno obsoja ravnanje vlade Južnoafriške unije, ki je privedlo do prelivanja krvi v Sharpvillu, kjer je bilo ubitih nad 70 ljudi in ranjenih okrog 120, ker so mirno demonstrirali proti ukrepom rasne diskriminacije. Pokol domačinov, katerih edina krivdava je, da se borijo za svobodo in odpravo nečloveškega rasnega razlikovanja, je namreč v popolnem nasprotju z ustanovno listino OZN in z načeli deklaracije o človeških pravicah.

Krvavi dogodki v Južnoafriški uniji namreč zahtevajo, da je treba prelivanje krvi svobodnoželjnih ljudi zaradi rasnih razlik zatreti v kali, ker takšno početje veča nevarnost za mir in za skladen razvoj odnosov v južnem delu Afrike.

Anda Avbelj dvakrat zmagovalka

V torek je bilo v Kopru I. okrajno tekmovanje strojepisk, zaposlenih v javnih službah koprškega okraja. Znanje v hitrosti in točnosti pisanja na stroj je preskusilo 28 tekmovalk, ki so kljub težkim ocenjevalnim pogojem dosegle lepe rezultate. Prvo mesto v hitrosti pisanja je zasedla Anda Avbelj, uslužbenka Bolnišnice za kostno tuberkulozo v Valdoltri, druga je bila Jelka Ferfila, ObLO Postojna, tretja pa Mira Zindl, OLO Koper. V točnosti pisanja pa je bila zmagovalka zopet Anda Avbelj, za njo pa sta se uvrstili Magdalena Rebec, OLO Koper in Antonija Prekrsky, ObLO Sežana.

Kolenc, razdelil nagrade in dal priznanje tekmovalkam ter brezhibni organizaciji tekmovanja.

S tekmovanja strojepisk: koprškega okraja minuli torek

IZ DELA OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V KOPRU

Stotine milijonov narodnega dohodka v rokah zdravstvene službe

Dejstvo, da daje skupnost ogromna denarna sredstva zdravstveni službi, nam narekuje, da spremljamo njene uspehe. Pregledati moramo vsako leto dosežene uspehe, opravljeno delo in porabljena denarna sredstva.

Kot vsako leto je te dni Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Kopru prikazal svoje delo in delo kurativne zdravstvene službe v letnem poročilu. Številke in kratki komentarji pokažejo izredno razvitost zdravstvene službe. V ambulantah okraja je bilo opravljenih lani nad 500.000 pregledov in storitev, 22.798 obiskov zdravnika na domu, 45.000 specialističnih pregledov, 115.000 storitev zobnih zdravnikov, 382.357 izdanih receptov. Rešilni avtomobili so prevozili za zavarovance 380.000 kilometrov, v bolnišnicah so se zdravili zavarovanci 203.523 dni itd. V teh številkah se kažejo ogromni napori družbe, da nudi zavarovanim osebam čim kvalitetnejšo zdravstveno nego.

Dnevno je bilo v okraju v staležu začasno delanezmožnih povprečno 1.283 zavarovancev, od tega 140 zaradi nesreč, drugi zaradi obolenj. To je kar za nekaj delovnih brigad! Na

prvem mestu so bili bolniki z obolenji dihal (največ zaradi gripe), nato zaradi poškodb na delu, obolenj gibal, prebavil, živcev in tuberkuloze.

za zdravljenje v bolnišnicah 384.530.000.— (40,4 %) za nadomestilo plače za čas bolovanja za ambulantno zdravljenje 140.847.000.— (14,7 %) za zdravila 134.099.000.— (14,1 %) za nego zob 107.126.000.— (11,2 %) za ostale zdravstvene dejavnosti 63.402.000.— (6,6 %) 125.362.000.— (13,0 %)

S k u p a j

955.366.000.— (100 %)

Marsikdo od zavarovanih oseb v okraju si ni nikoli predstavljal, da se potroši za zdravstveno nego v enem letu skoraj ena milijarda dinarjev! Če pa k temu prištejemo še izgubo narodnega dohodka zaradi izpada delovne sile zaradi bolovanja zavarovancev (skupno je bilo v preteklem letu izgubljenih zaradi bolezní in nesreč pri delu 401.437 dni) vidimo, da je zdravstvena služba, posebno še preventivna, ob dobri organizaciji eden izmed osnovnih činiteljev, ki direktno vplivajo na boljše produktivnost zaposlenih in zmanjšujejo izpad delovne sile oziroma hitreje vračajo ozdravljene na delovna mesta. Zato

Naslednje številke pa nam povedo, koliko je skupnost dala za čim hitrejšo in popolnejše okrevanje obolenih zavarovancev:

384.530.000.— (40,4 %) 140.847.000.— (14,7 %) 134.099.000.— (14,1 %) 107.126.000.— (11,2 %) 63.402.000.— (6,6 %) 125.362.000.— (13,0 %)

moramo zdravstveno službo zaradi njene ekonomske važnosti uvrščati v vrsto ostalih gospodarskih dejavnosti.

Tudi letošnje poročilo Zavoda za socialno zavarovanje v Kopru naj najde podna tla tako pri upravnih in političnih forumih kot tudi gospodarskih organizacijah in naj s svojo bogato vsebino služi nam vsem, da skupno iščemo pota in načine, kako ob današnjih kadrih in zdravstvenih ustanovah v bolj smotrnih in bolj organiziranim delom doseči še večje uspehe v skrbi za dobrobit delovnega človeka.

1531 otrok malica v šoli

Od 2048 otrok, ki obiskujejo 13 osnovnih šol na področju občine Ilirska Bistrica je kar 1531 otrok deležnih toplih malic, ki jih delijo v šoli. Dobršen del teh otrok je opravičen prispevka, vendar prispevki ostalih, ObLO Ilirska Bistrica in Zavoda za socialno zavarovanje pa tudi organizacije RK, lahko krijejo izdatke za malice. Ti znašajo na vseh šolah skupno 7,5 milijona dinarjev.

V nebah vestih

JOHANNESBURG — Minister Erasmus je pred kratkim izjavil, da so zakon o prepustnicah za domače prebivalstvo ukinili samo začasno, dokler se položaj ne ustali. Sele potem bodo prepustnice spet uvedli, da bi preprečili preveliko naseljevanje v mestih. V Južnoafriški uniji so se Afričani odzvali pozivu svojega voditelja Alberta Lutilla in so v torek, 29. marca, ostali doma v znak žalovanja za žrtvami nedavnih neredov, v katerih je bilo ubitih 71 Afričanov. V Capetownu in pokrajini Cape so vsi Afričani, zaposleni v javnih službah, podprli ta tihi protest, prav tako so v Johannesburgu skoraj vsi delavci ostali doma, prodajalne Indijcev pa so bile zaprte. Lutuli je tudi svetoval domačinom, naj sežgo prepustnice, zaradi katerih je prišlo do krvavih neredov in tako uničijo simbol suženjstva.

BUENOS AIRES — Po neurednih rezultatih volitev, ki so bile v Argentini, je opozicijska Narodna radikalna stranka dobila 58 mest, stranka nespravljivih radikalov predsednika Frondizija pa 40 mest v Spodnjem domu. Konservativci bodo imeli v parlamentu tri poslanska mesta, stranka neoperonistov pa enega.

Napoved vremena

za čas od 1. do 7. aprila 1960
Pretekli teden je bilo lepo, vendar precej hladno vreme. Najnižja temperatura zraka je bila za Uralom v Sovjetski zvezi, kjer je živo srebro padlo na minus 18 stopinj Celzija. V prvem tednu aprila bo po zadnjih marčevskih deževnih dnevnih temperatura zraka nekoliko narasla in šele okrog 10. aprila bo nastalo kratkotrajno nestanovitno spomladansko vreme.

OBČINA POSTOJNA JE SPREJELA DRUŽBENI PLAN IN PRORAČUN

Dve tretjini vseh investicij za kmetijstvo

V torek sta tudi oba zbora občinskega ljudskega odbora v Postojni sprejela letošnji občinski družbeni plan in proračun ter s tem vrsto pomembnih nalog za gospodarski razvoj občine v letošnjem letu. Pomembna značilnost tega plana je, da bo družbeni sektor gospodarstva letos razpolagal za dva milijardama 295 milijoni dinarjev investicijskih sredstev, to je za skoraj 52% več, kot je bilo predvidenih v perspektivnem petletnem planu gospodarskega razvoja občine. Samo za kmetijstvo bo namenjenih 63 odstotkov vseh gospodarskih investicij in 37 odstotkov za dokončno izgradnjo že začelih industrijskih gradenj, ter za trgovino, gostinstvo, turizem, obrt in za izgradnjo stanovanj.

Največ delovne sile bo letos dobilo novo zaposlitev v socialističnem sektorju kmetijstva, nekaj manj prostih delovnih mest pa bo v gostinstvu in obrti. Predvideno je, da bo okrog 250 na novo zaposlenih omogočilo ob istočasni izboljšani razporeditvi že sedaj zaposlene delovne sile povečanje produktivnosti za 9,2%. Tako bo konec letošnjega leta možno ustvariti družbeni proizvod v vrednosti osem milijard 590 milijonov dinarjev in narodni dohodek naj bi dosegel tri milijarde 745 milijonov dinarjev, kar pomeni, da bo znašal na enega prebivalca okrog 190 tisoč dinarjev. Fizični obseg proizvodnje se bo moral povečati za 11 odstotkov v primerjavi z lanskim letom.

Seminar za gostince

Pretekli teden je bil v Portorožu 5-dnevni seminar za upravniške gostiše socialističnega sektorja v našem okraju. Na dnevnem redu so bila razna predavanja in razgovori o aktualnih problemih ter novih predpisih s področja vodenja gostišč, ter o pripravah na bližnjo sezono. Vsi udeleženci — bilo jih je nad 20 — so po končanem seminarju izjavili, da jim je močno koristilo in da želijo, da bi postali taki seminarji stalna oblika posvetov pred vsako sezono.

Za strokovno izobraževanje delavcev

Pretekli teden je bilo v Sežani posvetovanje direktorjev in upravnikov podjetij, na katerem je podpredsednik ObLO Lado Mahnič govoril o potrebi po strokovnem izobraževanju delavcev v gospodarskih organizacijah.

Po določbah novih predpisov na tem področju bodo gospodarske organizacije v sezonski občini razpolagale v letu 1960 s preko 6 milijoni dinarjev, ki jih bodo lahko namenile za vzgojo kadrov. To vsoto bodo podjetja lahko še povečala s sredstvi iz skladov skupne porabe.

Podana je torej dokaj močna materialna osnova, na katero bo mogoče postaviti prve temelje sistematičnega dela v smeri strokovnega usposabljanja zlasti tistih delavcev, ki že imajo nekaj izkušenj na delovnih mestih.

Odprto ostane vprašanje oblike dela. Kdo, kako, kdaj itd., to je vrsta problemov, ki jih bodo morali reševati organi posameznih organizacij. Oblike izobraževanja bodo različne v večjih in različne v manjših podjetjih. Določene težave bodo tudi zaradi raznolikosti strok obrtnih in industrijskih podjetij. Zato bo potrebno manjše organizacije pri strokovnem pouku združevati v večjimi kolektivi, ki tudi laže razpolagajo s potrebnim predavateljskim kadrom. Vrnisanje predavateljev naj bi reševali tudi tako, da bi najspodobnejše delavce pošiljali na tečaje. V skrajnem primeru naj bi predavatelje povabili tudi od drugod.

Na posvetovanju je bil imenovan poseben koordinacijski odbor, ki bo skrbel za vsklajevanje izobraževanja delavcev v raznih

skim letom in čeprav se bo število zaposlenih povečalo le za 2,9 odstotka.

Predvideno je, da bi letos povečali kmetijsko proizvodnjo za 35% in vrednost kmetijskih proizvodov ter stranskih dejavnosti kmetijstva bo, izračunana po stalnih cenah iz leta 1956, za 720 milijonov večja od lanskoletne in bo znašala 2 milijardi 53 milijonov dinarjev. Od tega bo samo živinorejski kombinat ustvaril vrednost 290 milijonov dinarjev, perutninarska farma v Neverkah 570 milijonov dinarjev, ostalo pa kmetijske zadruge z ekonomijami, kmetijska posestva in zasebni kmetje.

V poljedelstvu je predvidena za 18% večja proizvodnja. Žit in vrtnin bo letos toliko kot lani, krmnih rastlin in krompirja pa znatno več. Pogodbena proizvodnja bo letos stremela ne samo za višjimi hektarskimi donosi, pač pa tudi za pocenitvijo proizvodnih stroškov. Glede živinoreje predvideva občinski družbeni plan prirast govedi za 1225 ton, prašičev za 806 ton, perutnine za 304 tone in tržnih viškov okrog 3000 glav. Samo KZ Planina bo v svojem pitališču vzredila 150 glav mlade živine teže do 200 kg, KZ Postojna okrog 200 glav, Poslovna zveza okrog 600 glav, okrog 1800 glav pa v kooperaciji s privatnim sektorjem. Dohodek kmetijskih zadrug se bo povečal za 7% in bo dosegel vrednost 1650 milijonov dinarjev. Kooperacija naj bi letos zajela 1330 ha travnikov, pašnikov in senožeti ter 421 ha njiv. V sadjarstvu bo najvažnejša naloga asanacija sadovnjakov in obnova starih nasadov.

Sečnja gozdov bo letos v istem obsegu kot je bila lani in predvidevajo dobiti 66 tisoč bruto kubičnih metrov lesne mase. Velik vzpon bo letos zabeležen tudi v prometu, trgovini in predvsem blagovnem prometu, nadalje v gostinstvu in turizmu. Samo blagovni promet bo za 12,7% večji, kot je bil lani in bo dosegel vrednost 4588,6 milijonov dinarjev.

Investicije za stanovanjsko izgradnjo bodo znašale 261,6 milijona dinarjev, za zdravstvo 17,4

milijona dinarjev, saj je treba urediti zdravstveni dom v Pivki in nabaviti novo opremo v ambulantalnih, za komunalno dejavnost bo 65,5 milijona din (ureditev mestne kanalizacije, asfaltiranje ulic, povečanje kapacitet vodovodov, oprema za čistilnico in pralnico v Postojni, ki je v sklopu stanovanjskih skupnosti), za šolstvo 11,4 milijona din, za kulturno udejstvovanje pa 2 milijona dinarjev.

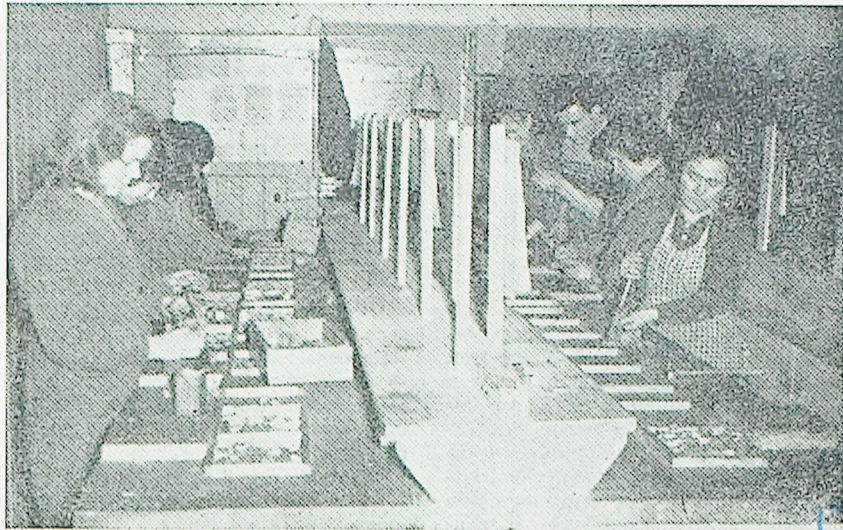
Na tej seji sta oba zbora sprejela tudi letošnji občinski proračun, ki predvideva 219,130.000 dinarjev dohodkov in izdatkov.

OB OBČNEM ZBORU VODNE SKUPNOSTI KOPRSKEGA OKRAJA

Napori za hidromelioracijo v okraju

Konec minulega tedna je bil v Kopru občni zbor okrajne Vodne skupnosti, ki je podrobno razpravljal o svojem delovanju v lanskem letu ter ugotovil, da je leto 1959 pomenilo pomembno preusmeritev delovanja te, za naše gospodarstvo zelo važne družbene organizacije. Poročilo o delu upravnega odbora direktorja Vodne skupnosti Franca Copija-Borutina je podrobno obravnavalo obsežna dela, ki so bila osredotočena na hidromelioracijo, gradnjo vodovodov in na proučitev možnosti za boljšo oskrbo z vodo predvsem obalnega področja. Lani so uredili namreč na skoraj 1200 ha melioriranih površinah 6500 metrov kanalov, iz katerih so izkopali 38.000 m³ zemlje in meliorirali nadaljnjih 160 ha zemljišč. Vsa ta dela so stala približno 68 milijonov dinarjev. Vodna skupnost je ob soodelovanju domačinov zgradila tudi 26 vaških vodovodov in tako preskrbela z zdravim pitno vodo približno 4000 prebivalcev. Razen vodovodov so v minulim letu gradili tudi več zajetij vode, pralnih kbrtit in napajališč za živino, kar je veljalo Vodno skupnost 16 milijonov dinarjev, medtem ko so domačini opravili prostovoljno delo v vrednosti 4 milijone dinarjev. Najbolj obsežna vodogradbena dela so bila v koprski in sežanski, deloma pa tudi v piranski občini.

Pomembno je omeniti, da je Vodna skupnost na rižansko-ankaranskem področju pokosila nad 245.000 m² površin in na 21.000 m² zemljišč odstranila grmovje ter trnje. Samo za vzdrževanje tega področja, na katerem so uredili tudi dva sifona, so porabili 4780 učinkovitih delovnih

V skromnih in neprimernih prostorih ustvarja delovni kolektiv koprške obrtne delavnice Antena velik družbeni produkt

ur, za komasacijo pa še nadaljnjih 1100 delovnih ur. Na osipnem področju so s prekopom struge v bližini državne meje preprečili nadaljnje poplave na 20 ha sedaj rodovitne zemlje ter očistili strugo na površini 16.300 m². Za ta dela so porabili okrog 7400 delovnih ur. Nadalje so na semedelsko-badaševškem področju pokosili 156.000 m² površin, očistili so struge in okopali 1237 topolovih sadik ter opravili nekaj večjih objektov na Badaševici.

Delegati sedmih pododborov Vodne skupnosti, ki so na sedežih vseh občin koprškega okraja, so v razpravi obravnavali nekaj najbolj perečih nalog, ki jih bo morala Vodna skupnost opraviti

v letošnjem letu. Gre predvsem za razširitev dejavnosti na vseh področjih, za gradnjo hidromelioracijskega sistema in nadaljnjo gradnjo vodovodov, v glavnem na Krasu ter zgornjih predelih okraja. Preobširno bi bilo navedanje vseh del, ki jih je Vodna skupnost opravila na področju posameznih občin v preteklem letu in planov, ki jih ima za letošnje leto, zato bi se omejili le na priporočilo podpredsednika Okrajnega ljudskega odbora inž. Petra Aljančiča, naj bi Vodna skupnost skladno z nalogami, ki jih določa okrajni družbeni plan, vložila kar največ sredstev in naporov za kompleksno urejanje hidromelioracijskih del,

PESTRA RAZVOJNA POT »ANTENE« V KOPRU

Od skromnih začetkov do izvažanja izdelkov

Podjetje za popravilo radijskih sprejemnikov »Antena« v Kopru je bilo ustanovljeno 1955. leta in je skrajno zaposlovalo samo tri osebe. Skrajna ni nihče razmišljala na razširitev dejavnosti te neznatne delavnice, toda ko so kmalu zatem prišli zaradi visokih družbenih dajatev v težaven finančni položaj, so se poskušali izogniti likvidaciji z ustanovitvijo galvanike in z uvedbo trgovine za radijske sprejemnike in radio material. Kljub temu, da takrat nihče ni oporekal potrebi po tem edinem družbenem obratu te vrste v Kopru, podjetje le ni bistveno izboljšalo svojega položaja. Zato so začeli razmišljati o postopni uvedbi neke stranske dejavnosti, da bi stabilizirali položaj podjetja. Zares kočljiva naloga, kajti zaradi močnega vzpona domače industrije radijskih sprejemnikov ni bilo tako enostavno najti

na tem področju neke izvirne ali celo konkurentne dejavnosti. Pač — servisna služba! Brez odlašanja so je uvajali v svojem podjetju in se v ta namen povezali z dobrnim delom domačih proizvajalcev radijskih sprejemnikov. Potlej jim v popravilnici ne zmanjka dela. In kar je še važnejše: stranke so z garancijskimi popravili zadovoljne, zato ni naključje, da se zatekajo sem tudi lastniki radijskih sprejemnikov iz drugih občin našega okraja.

Ker nam je znano, da zaposluje podjetje »Antena« danes že 37 oseb, med njimi 3 visokokvalificirane in 7 kvalificiranih delavcev, smo se obrnili na direktorja Franca Znidaršiča tudi za vprašanjem, če je vsa ta delovna sila usmerjena samo na servisna popravila.

Očitno je, da tako visokega števila osebja ne bi mogli zaposliti zgolj z uvedbo servisne službe. Večina delovne sile je zaposlena v oddelku za livarske utenzilije ...

— Vsekakor nenavadna dejavnost, vendar za nas ekonomsko najbolj utemeljena. Resda gre za precej neznatne jeklene opornice, vendar so jih v naši livarski industriji hudo pogrešali, kajti za domala vse izdelke iz sive in jeklene litine so te opornice za držanje jeder neobhodno potrebne. Zato ne pretiravam, če rečem, da vseh 500 artiklov te vrste dobesedno razgrabijo. Naši izpopolnjeni izdelki so bili že v začetni fazi proizvodnje dovoljno jamstvo, da smo pri številnih zainteresiranih tovarnah dobili posojila, kar nam je omogočilo razširitev proizvodnje. Imamo že svoje zastopstvo v Beogradu, kjer ugotavljajo neslutene možnosti izvoza naših izdelkov v številne azijske in afriške dežele. Zadnji čas dobivamo ponudbe celo iz Južne Amerike.

— Povedali ste, da zalagate s opornicami vso domačo livarsko industrijo in industrijo motorjev. Ali potem lahko še računate na viške za izvoz?

— Menimo, da bomo že v kratkem lahko uresničili tudi ta načrt. To nam jamči predvsem pravilna organizacija dela in ne nazadnje naš sistem nagrajevanja. Sprejeli smo namreč tarifni pravilnik — brez postavk. Posebna merila za nagrajevanje, ki smo jih uvedli pred nedavnim, so se v celoti obnesla. Priučena delovna sila, ki pri nas prevladuje, dobiva premije po enoti proizvoda, vodje oddelkov pa so premirani in plačani procentualno od celotnega uspeha svojih skupin. Vse pogosteje beležimo primere, da je proizvodnja porasla tudi do 100 odstotkov in vzporedno s tem seveda tudi prejemki naših delavcev. Za ilustracijo naj navedem, da je znašala realizacija bruto proizvodnje v letu 1956 8 milijonov dinarjev, leta 1959 pa že 43 in pol milijona dinarjev. V primerjanju narodnega dohodka med letoma 1958 in 1959 lahko zasledimo še večji vzpon, saj je ta poskočil od pet in pol milijona dinarjev na več kot 20 milijonov dinarjev ali skoraj za 400 odstotkov. (bb)

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Ob sprostitev potrošniških posojil

Potrošniška posojila dobivajo pri nas z leta v leto večji pomen in postajajo važna gospodarska postavka. To ni nič čudnega, če pomislimo, da so koncem lanskega leta presegle znesek 87 milijard in da so samo lani porasla za nad 20 milijard. Letošnji zvezni družbeni načrt predvideva pomenovno zvišanje za nekaj nad 15 milijard, da bi se tako dosegla vskladitev s celotnim gospodarskim razvojem.

Lani koncem leta je bilo slišati glasove, da bo za letos uvedena večja sprostitev pri odobravanju potrošniških posojil. Pri tem je bilo mišljeno, da bo prepuščeno bankam in hranilnicam komu in koliko lahko odobre tega posojila in da bodo banke in hranilnice izdajale namesto čekov gotovino. Ukrepi, ki so bili sprejeti v zvezi s tem pa kažejo, da taka sprostitev ni bila izvršena in da je v tem pogledu potrebna še vedno intervencija države. Glede na visoko postavko, ki z leta v leto narašča, igrajo potrošniški krediti predvsem važno vlogo pri stabilizaciji in vzdrževanju stabilizacije tržišča. Prevelik porast teh kreditov bi vsekakor lahko ne-

gativno vplival na tržišče, zlasti na trdnost nekaterih cen. Zato novi ukrepi predvidevajo še vedno izdajo čekov namesto gotovine, le da je namenska uporaba teh čekov v prihodnje mnogo širša kot doslej.

Morda bi smatrali znižanje višine do katere se potrošnik lahko zadolži od ene četrtine na eno petino kot omejitev pri odobravanju teh posojil v prihodnje. Toda tudi ta ukrep je treba smatrati kot ukrep, ki naj zagotovi skladnost zlasti med prejemki in proizvodnjo. Znano je namreč, da so se v lanskem letu prejemki delavcev in uslužbencev znatno dvignili in da za letošnje leto po družbenem načrtu predviden ponoven porast prejemkov za ca. 116 milijard. Jasno je, da je potrebno v tem pogledu vzdrževati ravnovesje in ne bi smeli dovoliti prevelikih skokov tudi pri odobravanju posojil. Precejšnje pa so olajšave glede odplačevanja in odplačilnih rokov, kar je vsekakor posebna ugodnost. Podrobnosti o tem ne bi obravnavali, ker so razvidne iz predpisa, ki je izšel v zveznem Uradnem listu.

Razvoj našega gospodarstva

-dt-

Gospodarski vzpon občine Hrpelje

Nekaj ugotovitev iz družbenega plana občine za leto 1960

Minuli petek sta v Hrpeljah zasedala občinski zbor in zbor proizvajalcev. Obravnavala in sprejela sta predlog družbenega plana za leto 1960, ki predvideva v letošnjem letu 2 milijardi 402 milijona 434 tisoč dinarjev družbenega bruto proizvoda, to je za 33 %, več kakor v letu 1959. V posameznih gospodarskih panogah je predvideno povečanje bruto dohodka v primerjavi z lansko realizacijo plana takole: v industriji za 53 %, v kmetijstvu za 10 %, v kmetijskih zadrugah za 2 %, v gradbeništvu za 209 %, v prometu za 12 %, v trgovini za 5 %, v gostinstvu za 5 %, in v obrti za 6 %. Narodni dohodek na enega prebivalca v občini, ki je znašal v lanskem letu 83.246 dinarjev, se bo letos zvišal na 123.109 dinarjev, skoraj za 32 %. Gospodarske in negospodarske investicije bodo znašale 497.800.000 dinarjev, ali za 12 % več, kakor jih predvideva perspektivni plan občine za razdobje 1957—1961. Proračunska sredstva bodo znašala

87.600.000 dinarjev dohodkov in izdatkov. Okrajni ljudski odbor Koper pa je odstopil občini svoj del participacije na dohodkih, ki se po zakonu o delitvi dohodka delijo med zvezo, republiko, okrajem in občino. Razen tega bo občina razpolagala v letošnjem letu še z naslednjimi sredstvi skladov: investicijski sklad 15.504.000 dinarjev, stanovanjski sklad 21.633.000 dinarjev in cestni sklad 2.860.000 dinarjev.

Navedene številke so suhi izvleček iz sprejetega predloga družbenega plana in proračuna občine, ki je še nedavno predstavljala najbolj pasivno območje koprškega okraja. Dejstvo, da se je narodni dohodek na enega prebivalca v občini v primerjavi z letom 1956, ko je znašal le 56.851 dinarjev, povečal v letu 1959 na 83.246 dinarjev in da bo znašal v letu 1960 že 123.109 dinarjev, zgovorno dokazuje, da je sunkovitost ekonomskega razvoja v tej občini večja in relativno obilnejša, kakor v drugih občinah, ki razpolagajo že od leta 1956 s krepkejšo gospodarsko osnovo.

Družbeni plan občine predvideva v letu 1960 zlasti velik porast fizičnega obsega proizvodnje v industrijski panogi in sicer za 90 %, v primerjavi z letom 1959. Perspektivni plan pa bo v industriji prekoračen kar za 338 %. Na tako velik porast bo vplivala razširitev proizvodnje v obratu »Iplase« v Podgradu z ureditvijo novih obratov v Hrušici in Golcu, kakor tudi uvedba novih proizvodov v hrpeljskem obratu »TOS«, o čemer smo poročali v prejšnji številki našega lista. Gradnja nove opekarne v Obrovu, dovršitev žagarskega objekta »Jelke« v Kozini, adaptacija obrtnih delavnic »Lame« in »Mehanotehnike«, priprave za zgraditev apnenice v Podgorju, gradnja upravnega poslopja DES v Podgradu ter gradnja 53 novih stanovanj, dajejo pečat močni gradbeni razgibanosti v občini. Glavna gradbena dela opekarne v Obrovu ter delna montaža strojev in oprema

bodo končana v letošnjem letu, popolnoma dovršena pa bo ta pomembni objekt v letu 1961. V kmetijstvu bo posvečena prva skrb živinoreji. Kmetijske zadruge so si v tem oziru zadale pomembne naloge. V zvezi s turizmom bodo v letošnjem letu izvedeni pomembni ukrepi v gostinstvu in trgovini, kakor tudi na področju komunale. Prav tako je predvidena organizacija družbene prehrane, priprave za razširitev oziroma dozidavo šolskih prostorov. Pri izvajanju navedenih načrtov bodo sodelovale vse gospodarske organizacije in ustanove, pri komunalnih delih pa tudi prebivalstvo občine s prostovoljnimi delom. Načrti za razsvetlitev jame Dimnice in ureditev dostopa do nje so prav tako zajeti v letošnjem družbenem planu. V vseh gospodarskih panogah družbenega sektorja ter v negospodarskih dejavnostih bo v letu 1960 zaposlenih skupaj 1041 ljudi, to je za 20 % več kakor lani.

J. Z.

ZELO RAZVESELJIVO

Na velikem oknu restavracije hotela »Triglav« je danes Koprčrne prese-netilo naslednje obvestilo:

»Vsem zainteresiranim delovnim ljudem Kopra: Upoštevajte nujne lokalne potrebe in položaj, je delavski svet skupaj z upravo podjetja sprejel sklep, da z današnjim dnevom oddvoji pol kapacitete hotelske restavracije za potrebe družbene prehrane. Obveščamo vse interese, zlasti tiste, ki so že bili abonirani pri nas, da takoj sprejemamo abo-nente. Cena obrokov: kosilo 120 din, večerja 100 din, izbira à la carte.

Kaj pravi drugod ...

pomurški vestnik

ODHOD 5. PMDB
»STEFAN CVETKO«

Deveta PMDB »Stefan Cvetko« bo odšla na avtomobilsko cesto 31. marca 1960 ob 3.50 uri zjutraj. To bo specialna traktorska brigada in bo ostala na delovišču prav tako dva meseca, kot vse druge. Za to brigado je med mladino veliko zanimanje. Do sedaj se je prijavilo za odhod v brigado že 115 mladincev, vendar pa še prijave vedno prihajajo.

CLAS GORENJSKE

SESTANEK DELEGATOV
ZA V. KONGRES SZDLJ

Včeraj dopoldne je bil v prostorih OLO Kranj posvet vseh gorenjskih delegatov, ki se bodo udeležili V. kongresa Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Pogovorili so se o pripravah na V. kongres in sklenili, da bodo na kongresu razpravljali o lokalnem in tovarniškem tisku ter o problemih produktivnosti in zaposlovanja v kranjskem okraju.

Primarske NOVICE

NOVA POŠTA IN TELEFONSKA
CENTRALA V AJDOVŠČINI

V Ajdovščini bodo letos začeli graditi novo pošto poslopje, potem pa bodo montirali tudi moderno avtomatsko telefonsko centralo. Kraj se namreč hitro razvija in zdaj pošta posluje v tesnih in neprimernih prostorih. Načrte za novo pošto poslopje že izdelujejo.

TEHNIŠKI

JE TO POTREBNO?

Svet za delo in delovna razmerja pri konjiški občini je na zadnji seji potrjeval odobritev novih delovnih mest v nekaterih gospodarskih organizacijah. Ker so nekatera mesta v podjetjih že obstajala, je potrjeval zgolj formalnost. Menimo, da bi to vlogo lahko prevzeli delavski sveti, ki poznajo notranjo organizacijo podjetja vsekakor bolje kot organi pri občini. Pri tem je potrebna sprememba tarifnih pravilnikov, kar potrjuje občina, in je torej potrjevanje novih delovnih mest opravljeno že s tem.

DOLENJSKI LIST

ZANIMALO VAS BO ...

da je moč Svoboda in PD v članstvu v našem okraju takale:

11 društev ima manj kot 20 članov, 22 društev ima do 30 članov, 24 društev do 50 članov, 18 društev do 100 članov, 11 društev do 150 članov, 5 društev do 200 članov, 2 društvi do 300 članov, Svoboda Videm—Kriško ima preko 300 članov.

Potrebna je ekonomska analiza

Na zadnji seji upravnega odbora Kmetijske gozdarske poslovne zveze v Sežani, ki je bila 17. marca, je bilo največ govora o vprašanju, ali naj se kmetijske zadruge Lokev, Senožeče in Vreme združijo v eno samo gospodarsko organizacijo ali ne. Iz živahne razprave je bilo razbrati, da obstajajo dokaj močni argumenti, ki govorijo za združitev. Izhodišče za to stališče je v združevanju zadrugnih sredstev v objekte, ki jih nosamezne zadruge ne zmorejo. Temu se pridružuje še vprašanje kreditne sposobnosti. Razen finančne plati pa je potrebno misliti na rentabilnejše izkoriščanje osnovnih sredstev in na lažje re-

ševanje kadrovskih problemov, na primer zaposlitev dobrega kmetijskega strokovnjaka. V da-

V Portorožu vedno več sodobne razsvetljave

Portorož je bil pred 2 letoma prvi kraj v naši državi, ki je dobil moderno razsvetljavo z živosrebrnimi žarnicami, ki dajejo izredno prijetno zelenkasto svetlobo, poleg tega porabijo manj toka in trajajo mnogo dalj časa kot običajne žarnice. Letos so podobne luči — kandelabre s svetilkami gobaste oblike — postavili še ob vseh pomembnejših stranskih cestah v Portorožu. Skupno je zagorelo preteklo soboto 31 novih svetilk ob cesti od »Vile Mare« mimo hotela »Istra« in novega letnega kina do hotela »Bristol« ob cesti, ki pelje mimo ambulante, ter ob cesti mimo vrta »Vesne« na Lovrenci. Prihodnje leto bodo namestili enake svetilke še po ostalih stranskih poteh v Portorožu.

nem primeru gre tudi za prenos živinorejskega obrata v Dolenji vasi od KGPZ na kmetijsko zadruho. Sama KZ Senožeče pa se boji, da temu ne bi bila kos.

Vsem tem trditvam morda res ni kaj oporekati. In zelo verjetno je, da bodo nasprotne trditve manj prepričljive. Toda v enem in drugem gre za stališča, ki bi jih bilo treba podkrepiti z natančno gospodarsko računico. In čim prej bo to delo opravljeno, tem prej bo lahko dozorela dokončna odločitev, ki bo morala nujno imeti za cilj nenehno dviganje kmetijske proizvodnje. Zadeva je toliko bolj nujna, kolikor se celotno vprašanje dotika področja finansiranja večjih kmetijskih objektov s posojili iz republiških in okrajnih skladov. Občinski zbori vseh treh zadrug so poklicani, da povedo svojo besedo.

-er

Po telefonu na 170

POSTOJNA 39: Letos bo v Postojni dograjenih 63 stanovanj in 10 garsonjer, družbeni plan občine pa predvideva začetek gradnje nadaljnjih 112 stanovanj.

KOPER 21: Lani je bilo v koprskem okraju registriranih 4697 motornih vozil, to je za 45 odstotkov več kot leta 1958. Med temi vozili je bilo 620 tovornjakov, 269 prikolice, 2569 motornih koles, 65 traktorjev, 57 avtobusov, 22 specialnih vozil in 1138 osebnih avtomobilov, od katerih je 89 odstotkov last privatnikov. Po cestah koprškega okraja vsak dan vozi najmanj 1800 mopedov in več sto dvokoles, ki so last prebivalcev koprškega okraja. Ti podatki vsekakor kažejo, da je naš okraj eden izmed najbolj motoriziranih v Sloveniji.

ILIRSKA BISTRICA 78: Minuli četrtek je občinski komite ZKS v Ilirski Bistrici odprl vrsto diskusijskih večerov o razpravi Edvarda Kardelja o socialistični preobrazbi vasi. Teh predavanj, ki bodo enkrat tedensko, se udeležujejo člani občinskega partijskega aktiva.

SEŽANA 3: Na pobudo OBLO Sežana so bili pretekli teden sestanki direktorjev in upravnikov gospodarskih podjetij, na katerih so razpravljali o načinih izvajanja letošnjega občinskega družbenega plana. Sklenjeno je bilo, da morajo vodstva podjetij izdelati vsak mesec in za vsako tromesečje posebej analizo gospodarjenja podjetja, do konca junija pa mora biti povsod, kjer je možno, vpeljano nagrajevanje po učinku.

KOMU 5: Zastopniki družbenih organizacij in osnovne šole v Komnu so se dne ustanovili iniciativni odbor, ki bo pripravil letošnje praznovanje mladinskega praznika. Le-ta bo pedvidoma 3. julija v Komnu.

VREMSKI BRITOF 3: V kratkem bodo začeli v Vremskem Britofu preurejevati šolske prostore v novi zgradbi tako, da bo preselitev šole možna že to jesen. SEŽANA 107: Občinska komisija za organizacijo šolstva v Sežani je na svoji zadnji seji predlagala, naj bi bilo v sežanski občini 11 osnovnih šol in sicer: v Komnu, Stanjelu, Stjaku, Dutovljah, Tomaju, Stomažu, Vrabčah, Senožečah, Divaču, Misličah in Sežani. Doselej samostojne šole pa naj bi bile zunanji oddelki omenjenih šol.

Tudi v Kopru šola za starše

Občinski odbor Društva prijateljev mladine v Kopru je sprejel v svoj obsejni program med drugim tudi obvezo, da bo že prihodnji mesec začel z rednimi predavanji za starše po preizkušanem receptu tako imenovane šole za starše. Seznam predavanj je zelo popoln in vsebuje razen zanimivih vzgojnih tudi vrsto zdravstvenih predavanj za vse starostne stopnje otrok, oziroma bolj za predšolske in šolske otroke ter tiste v pubertetni dobi. Del predavanj bodo podali priznani vzgojni in zdravstveni delavci v spomladanskem času, s preostalimi pa bodo nadaljevali

jeseni. Ker smo doslej tovrstna predavanja v Kopru hudo pogrešali, pričakujemo, da bo zanimanje staršev za to obliko ljudskega izobraževanja izredno veliko.

Na cesti nisi sam!

To je bilo osnovno geslo Sveta za pomorstvo in promet pri OLO Koper, ki je na svoji prvi letošnji seji, 23. t. m., razpravljalo o cestnoprometni varnosti v okraju Koper z ozirom na bližnjo turistično sezono. Sef odseka za prometno varnost pri oddelku za notranje zadeve OLO Koper Lojze Stritof je podrobno poročal o problemih cestnega prometa v našem okraju, ki se iz leta v leto vedno bolj širi. Omenil je razne subjektivne in objektivne vzroke, da se število nesreč veča, pri tem pa navedel nekaj predlogov za njihovo zmanjšanje.

Svet je sprejel več sklepov, kot so ureditev in postavitve cestnih znakov, opozarjanje pešcev in kolesarjev na pravilno koriščenje cest, ureditev urnikov in smeri vožnje za vprežna vozila v naseljih, mestnih središčih ter ureditev parkirnih prostorov v večjih krajih. Člani sveta so sklenili predlagati pristojnim organom stalno vzdrževanje cest III. in IV. reda, za kar bo potrebno najeti novo delovno silo.

Eden izmed najpomembnejših sklepov Sveta za pomorstvo in promet pa je bilo imenovanje članov okrajnega koordinacijskega odbora za varnost prometa, ki so se sestali še isti dan in proučili program dela. Ta koordinacijski odbor bo izvedel do 1. julija akcijo za kolesarje, katere namen je izboljšati red in varnost na javnih cestah in zmanjšati število nesreč kolesarjev s tem, da jih poučijo o cestnoprometnih predpisih z raznimi predavanji v tovarnah, podjetjih, po šolah in v družbenih organizacijah. Tej akciji bo sledila vzgoja motoristov

in mopedistov, ki bo trajala do 1. septembra, nato dvomesečna vzgoja pešcev in voznikov vpreg, konec leta pa bo prometni teden, na katerem bodo prikazani uspehi vzgoje državljanov v koriščenju ceste.

Geslo »Na cesti nisi sam« bo spremljalo vse, ki kakorkoli skrbijo za varnost prometa s predavanji, prikazovanji diafilmov, individualnim prepričevanjem prebivalcev o povečanju skrbi za lastno življenje in za življenje državljanov.

Nanaglo izbruhnjena pomlad je prinesla s seboj številna presenečenja zlasti na obalnem področju. Tako so že dozorele prve breskve, ki so danes že na razpolago potrošnikom po koprskih trgovinah, predvsem v »Česnje«. Na sliki: obiranje prvih breskev na kmetijskem posestvu Skocjan—Ankaran

117. PREMIERA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA V TRSTU

Legenda herojstva

Frances Goodrich, Albert Hackett: DNEVNIK ANE FRANK

Pred tremi leti je na naših odskih deskah gostovala Drama SNG iz Ljubljane z dramatisacijo znanega dnevnika male židovske deklice Ane Frank. Dobili smo tudi njen dnevnik v prevodu, slišali smo o filmu, ki zmagoslavno kroži po svetu, obuja v ljudeh bridke spomine ter jih svari. Odkar je preživel Otto Frank leta 1945 našel v nekdanjem skrivališču Anin dnevnik in nekaj pozneje, ko je dovolil njegovo objavo, je ves svet spoznal usodo dveh židovskih družin in male, črnolase Ane, ki je imela poseben umetniški dar opazovanja in pripovedovanja. Odveč bi bilo ponavljati dobro znano zgodbo o skrivanju na podstrešju trgovske hiše v Amsterdamu, ko je bilo zunaj vse v znamenju kljukastega križa.

Stali so za zatemanjenimi okni, pet odraslih in trije mladi ljudje, ter čakali. Avto z znamenjem kljukastega križa se je ustavil zdaj pred to, zdaj pred ono hišo in skupina zmedenih ljudi se je znašla pred bajoneti. Odpejali so jih brez pojasnil. Zavezniška letala so bombardirala mesto. Frankovi in Van Daanovi pa so stali in čakali, gledali in se balli. Zivčni so bili, čakali so, kdaj se bo ustavil avto z znamenjem kljukastega križa, s policijskimi psi in nasajenimi bajoneti.

In prišli so. Skrivači so stali pred bajoneti in pred avtom s kljukastim križem, kot so toliko pred njimi. Za njimi je ostalo upuščeno podstrešje in Anin dnevnik.

Ko so ga ljudje brali, so ostrmel. In gledali so na odru podoba Ane, njenih staršev, sestre, prijateljev. Vedno znova, na tisočih in tisočih predstav, najrazličnejših mest, držav in kontinentov. Ljudje različnih ras, narodnosti in prepričanj. Ana je postala del velike epopeje, herojske legende o tisočih žrtvah nacističnega nasilja in surovosti. Se več. Ana je postala več kot resnična osebnost. S svojo otroško odkritostjo ni samo razgalila nacističnega terorja, s svojo umetniško prepričljivo besedo ni samo vzdignila srca zatratnih, ampak je s svojo humano besedo ob koncu dnevnika — »In ljudje vsemu verjamejo v dobroto ključa — pustila vedno živo in potrebno poslanico.

V to dobroto smo morali verjeti takrat v najtežjih dneh, v to dobroto moramo verjeti danes, ko je postal

svet tako majhen, ko atomsko orožje lahko dokončno zbrise ljudi z zemlje. V dobroto in razsodnost ljudi moramo verovati, če hočemo ohraniti humanizem tudi v današnjih dneh. Saj ni dolgo tega, ko so se na sinagogah v Zahodni Nemčiji pojavili kljukasti križi, zaviti tako ali drugače. Neznanci so oskrnili židovske grobove, spomenike žrtvam fašističnega nasilja, pisarili grozilna pisma posameznikom in židovskim organizacijam. Zidne risarije in anonimna pisma, otročarija, bi kdo rekel. Toda ni otročarija, val, ki se je zgrnil iz Nemčije kot kužna bolezen po svetu, to je posledica načrtnega obnavljanja nemškega militarizma in sistematične nacistične propagande. Da ni otročarija, nam priča vsa svetovna javnost, ki se je zgrajala in združila najrazličnejša prepričanja v enoten protest. Tako nekako, kot jih družijo zdaj proti krvavi politiki v Južni Afriki in rasni diskriminaciji do črnega prebivalstva; zdaj ko so mrtvi in težko ranjeni žal zopet tragična bilanca rasne historije in policijskega terorja. In še vedno moramo kljub vsemu verjeti v dobroto, ki je v ljudeh.

Ko ugasne na odru luč, grozljivo lajajo psi, slišimo nacistične koračnice in psovke, nehoti vemo: Ana je šla v taborišče smrti, vseeno kako se je imenovalo — Mauthausen, Auschwitz ali Bergen-Belsen — postala je številka, kot mnogo drugih. O tem njen dnevnik več ne govori. Ko so taborišče osvobodile zavezniške čete, je bilo za Ano, kot še za marsikoga, prepozno. Njeno sporočilo o dobroti v ljudeh pa jo je preživelo. Ana je to vero potrebovala, pa tudi mi bi težko živeli brez nje.

To so bila občutja, ki so nas prevajala ob premierski uprizoritvi Goodrich-Hackettove dramatisacije »Dnevnik Ane Frank« Slovesnega gledališča v Avditoriju v Trstu v nedeljo, 27. marca. P Fav je, da je to delo našlo pot tudi na tržaške gledališke deske v izredno sugestivni in impulzivni režiji gosta Branka Gombača, člana celjskega Ljudskega gledališča. Če bi hoteli občutek predstave strniti v najkrajši povzetek, potem bi mu rekli: grozljivost nasilja in vera v humanost. In kaj bi pričakoval človek več od Ane Frank dnevnika? Več ni treba. Odlično oporo je imel režiser v premišljeno natprani sceni Jožeta Cesarja in v izbrani scenjske glasbe.

Dokončno pa so njegovo zamisel realizirali igralci. Kot odlično vigran orkester so se povzpeli pod Gombačevo taktirko do zavidljive umetniške višine. To velja zlasti za čudovito in prepričljivo doživetje, rado živo Ano MIRE SARDOČEVE, ki je nosila vso težo zahtevne tri in polurne predstave. Za razliko od drugih uprizoritvev in režijskih koncepcij je Ana, monologe ali vezalni tekst, kakor bi temu rekli, živo govorila in ni bil posnet na magnetofonski trak. Predstava je s tem veliko pridobila. Ostale vloge so tolmačili: RADO NAKRST, mirni in človeško topli

Otto Frank, LELI NAKRSTOVA, uravnovešena mati Edith Frank, BOGDANA BRATUZEVA, tiha in skromna Margot, JULIJ GUSTIN, godrnjavi in vedno lačni gospod Van Daan, ZLATA RODOŠKOVA, elegantna koketa gospa Van Daan, MDEST SANCIN, malce egoistični zobni zdravnik Dussel in JUSTO KOSUTA, požrtvovalni nameščeneec Kraller. V vlogah Van Daanovega sina Petra, Aninega prijatelja, in človekoljubne Mieb, Frankove uradnice, sta nastopila slušatelja tržaške Igralske šole LIVIO BOGATEC in NORA JANKOVIČEVA. Opravičila sta režiserjevo zaupanje in poplačala trud svojih predavateljev: lepo sta dopolnila ansambel.

Občinstvo, ki je napolnilo Avditorij, je sprejelo Dnevnik z izrednimi simpatijami in globokim razumevanjem. Režiserja in igralce je nagradilo z dolgotrajnim ploskanjem.

Z. L.

Prizor iz tržaške uprizoritve DNEVNIKA ANE FRANK po Goodrich-Hackettovi dramatisaciji v prevodu Jara Dolarja in v režiji Branka Gombača, gosta iz celjskega gledališča. Kostumograf je bila Alenka Bartl-Serša, scenograf pa Jože Cesar. Premiera je bila v nedeljo, 27. marca v tržaškem Avditoriju

IZ NAŠEGA LJUDSKOPROSVETNEGA ŽIVLJENJA

Občni zbor Svobode v Senožečah

Poročilo, ki ga je dal predsednik DPD »Svoboda« v Senožečah na nedavnem občnem zboru, je bilo vse preskromno, da bi moglo zadovoljiti upravičena pričakovanja vseh tistih, ki so se zanimali za razvoj tega prosvetnega društva v vrsti prejšnjih let. Žal. Toliko bolj žal, kolikor je na seznamu kar 133 članov.

Se najbolj aktivni sta bili kino sekcija in pa sekcija, v kateri se že več let zaporedoma vrši krojni tečaj. V prvi sekciji je redno deloval stalni kino. Filme so predvajali dvakrat tedensko. Premalo je bil izkoriščen ozkotračni projektor. Tu je treba iskati vzrok v pretirano visoki izposojevalni za ozkotračne filme, ki dosega tudi do 4000 din na dan. Zato je društvo dalo aparat na razpolago občinskemu odboru Ljudske univerze v Sežani. Tamburaški zbor, ki ga sestavljajo odrasli člani, dalje godbeni trio in recitatorji so nastopali le na proslavah, čeprav je imel trio redne vaje in bi skupaj z ostalimi sekcijami lahko nastopal tudi na siceršnjih prireditvah. Ze dalj časa se nista predstavili igralska skupina ter godba na pihala. Godba zato, ker

nima kapejnika, igralci pa so bili verjetno premalo odločni. Kako Senožečani pogrešajo živahnejšega prosvetnega življenja, dokazuje tudi dejstvo, da se v velikem številu udeležujejo nastopov drugih skupin, na primer Beneških

fantov in Veselih planšarjev. V pohvalo društvu pa je treba zabeležiti vzdrževanje čitalnice v Dolenji vasi, za katero ima naročenih več časopisov in revij. Nabavilo je tudi radijski sprejemnik za kulturni kotiček v Senadolah.

KRATEK RAZGOVOR Z DVEMA KOSOVELOVIMA NAGRAJENCEMA

Letošnjo podelitev Kosovelovih nagrad — nagrade smo vam poimenovali in slikovno predstavili v prejšnji številki našega časopisa — smo izkoristili, da smo dva med njimi podrobneje povprašali po oblikah in uspehih njihovega dela.

Prva je bila učiteljica MAJDA PRELEC iz Barke v Brkinih. Glavno torišče njenega dela je dramatika.

— Čeprav je naša vas majhna, — je pripovedovala tovarišica Preleca, — sodeluje v našem društvu okrog 30 ljudi in skoraj vsi pionirji, ki ho-

mačo šolo, kjer živahno dela dramska sekcija. Kar z lepim uspehom so igrali komedijo »Manice Lobnikove« »Tri dni direktorja«, zdaj pa pripravljajo Korenovo delo »Vohunka 907«.

— Torej gre pri vas vse lepo prav? — Nikar ne mislite, da se ne borimo s težavami, res pa je, da imamo veliko dobre volje in veselja do dela.

— Kaj pa druge panoge, razen dramske sekcije? — Naša knjižnica posluje enkrat na teden, imamo tudi televizor in čitalnico. Godba in orkester igrata ob porgibih in za ples, toda tam nič ne sodelujem.

— In kakšne načrte imate za prihodnost? — S tem v zvezi jih ni, ker grem v jeseni k vojakom; tovariš Kleibenzettel, ki vse naše igre režira, pa gre na novo službeno mesto. Toda upam, da volja in vnema drugih ne bo zato popustila.

Predsednik Okrajnega sveta Svobode in prosvetnih društev Ivan Mavsar podeljuje Kosovelovo nagrado učiteljici Majdi Prelec iz Barke v Brkinih za uspešno ljudskoprosvetno delo

dijo v šolo. Ljudje zelo radi pridejo na naše predstave, pred prazniki imamo vedno celovečerne prireditve. Pri nas pač ni drugih kulturnih dogodkov, k nam ne pride nihče gostovat, le včasih imamo kako filmsko predstavo.

Kaj pripravljate letos? — Naši pionirji so naštudrali igrice »Pastir Peter in kralj Malibans«, za konec šolskega leta pa pripravljamo novo. Odrasli so se izkazali z igro »Via mala«, ki so jo igrali že lani in je letos uspela še pri ponovitvi.

— Pa se odvija vse ljudskoprosvetno delo le v dramski sekciji? — V šoli imamo urejeno sobico, ki je odprta ob četrtkih zvečer in ob nedeljah. Tam se zbirajo odrasli, pa tudi pionirji in mladina; to je naš klub. Ljudska knjižnica iz Sežane nas oskrbuje s knjigami. V čitalnici imamo tudi nekaj revij in časopisov.

— Torej dela nikoli ne zmanjka? — Mislim, da ne, saj je šola enorazrednica, kjer je ves dan pouk, ob večerih pa imamo čas za društveno delo. Seveda je to le pozimi, zdaj ko so se začela spomladanska dela, bo tega konec, ker ljudje nimajo časa.

— Pevskega zbora nimate? — Temu bi težko rekli prav zbor, res pa je, da se ljudje zbirajo in radi kaj zapojejo. To je tradicija, saj so imeli včasih na Barki kaj razgibano ljudskoprosvetno življenje.

Drugi je bil FRANKO MUZENIC iz Potoka pri Pridvoru. Franko je še mlad fant, avtoklepar pri podjetju »Slavnik« v Kopru. Ko pride zvečer domov, ga pot kaj kmalu pelje v do-

REPUBLIŠKA REVIIJA dramskih skupin letos v Kopru

Naš Okrajni svet Svobode in prosvetnih društev ter republiška Zveza sta sklenila, da bo letošnja revija amaterskih dramskih skupin Slovenije v Kopru. Kot vemo, je bila do zdaj ta revija v Velenju. Repriza vseh predstav v Kopru bo še v Izoli. Skupin, ki bodo nastopale, komisija še ni odbrala, predvidevajo pa, da bo nastopilo 10 dramskih skupin, in sicer z Jesenic iz Kranja, Maribora, Raven, Trbovelj, Mežice, od naših pa bo nastopila dramska družina iz Izole ali Kopra. Program še predvideva, da bo ena teh predstav, ki bodo v času od 30. maja do 5. junija, na koprskem glavnem trgu, in to tista, ki bo najbolj množična. Vse kaže, da bo med predvajanimi deli kar pet novitet.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo, ki je velikega republiškega pomena na področju ljudskoprosvetne dejavnosti, je prevzel predsednik Ob LO Koper tovariš Miran Bertok.

PREMIERA SLUŠNE IGRE V LJUBLJANSKEM RADIU

V torek zvečer je bila na RTV Ljubljana premiera »Dnevnika Branke«, avtorice Darinke Kovarčič, ki je dobila nagrado na lanskem natečaju jugoslovanske radiotelevizijske tekste izvirnih radijskih iger. Avtorica se je brez velikih literarnih ambicij, toda s posluhom za otroško psihologijo lotila problemov dvanaestletne deklice Branke. Dnevnik pričena na dan, ko Brankin oče zapusti mater in se zaključuje z dnem, ko se Brankina mati drugič poroči. Tako je mala Branka izgubila dom. Igro je režirala Rosanda Sajkova. V glavnih vlogah pa so nastopili Janka Osojnikova, Vida Juvanova, Ivana Mežanova in Stane Potokar.

OB ŠESTDESETLETNICI KNJIŽEVNIKA TONETA SELIŠKARJA

BOREC, POET IN PISATELJ

Ze svoj osnovni poklic je Tone Seliškar, ki velja danes za enega najpomembnejših mladinskih pisateljev v državi, posvetil mladini. Vse žibljenje je najrajši med mladino in največ in najlepše stvari je napisal za mladi rod, ki mu je od vsega na svetu najbolj pri srcu. Zato je pesnik in pisatelj Seliškar tudi vedno bil, je in bo ostal mlad, čeprav ga, to pa res samo navidezno, dela muhasti koledar starejšega: danes, prvega aprila, bo star šestdeset let. Pa saj to je kakor potegavščina!

In kaj je še lepšega, kakor biti po srcu vedno mlad!

Naš predragi jubilar, ki včasih vzlic prezaposlenosti rad napiše kaj lepega tudi za naš list (ker je razen mladine drugi njegov »konjiček« — morje), se je že v svojih fantovskih letih ves predal borbi delavskega razreda za njegove pravice. To izpričuje njegova prva pesniška zbirka »Trbovlje«, ki je izšla leta 1923. To kažejo vsa njegova poznejša književna dela, to potrjuje njegova tako ravna in čista žibljenjska pot, saj ga zasledimo za osvobodilno stvar aktivnega že leta 1941 v ilegalnem kulturnem plenumu OF, da ne govorimo o tem, kako nestrpno si je leta 1943 optal nahrbtnik in puško ter s svojima dvema mladoletnima sinovoma odkorakal v partizane — spet naravnost med borečo se mladino. Tamkaj je kot pesnik revolucije zalegal spet vsaj za eno brigado, saj je dosti nje-

govih, v partizanih ustvarjenih pesmi ponarodelo in nedopovedljivo razvnelo bojevitost vseh slovenskih partizanov. In izmed

mnogih njegovih borbenih pesmi, ki so njih melodije odmevale od Pohorja do Pece in od Triglava do Kolpe, je bojni klic »Na juriš!« prav gotovo med najbolj znanimi.

Prvi list, ki ga je Seliškar v partizanih (v Cankarjevi brigadi) urejeval, se je imenoval »Borec«. In danes, ko reakcionarne sile mladini na Zahodu spet potiskajo Hitlerjev pleskarski čopič v roke, da slika po židovih kljuka-

ste križe, v našem današnjem, znova velikem boju za mir, se Tone Seliškar spet bori z močjo, ki presega moč bojne brigade: pri založniškem zavodu »Borec« je duša in neumoren odgovorni urednik založbe, ki izredno plodno pošilja v svet knjigo za knjigo, vmes pa tudi katero, ki jo sam napiše. To pa so knjige, ki vse prepričljivo govoré z dvojnimi jeziki, saj trgajo pozabi vse tisto najlepše, kar je sploh bilo v slovenski zgodovini, kako si je namreč naš mali, zaslužnjeni narod »skoz glad in trpljenje« krvavo priboril svoj veliki »svobode dan«, hkrati pa s svojo vsebino vsa ta neprecenljivo bogata literatura predvsem našemu mlademu rodu s posebno močjo pogloblja ljubezen do sadov revolucije, ga krepi v neizprosni obrambi teh sadov ter mu vzbuja odpor proti vsemu, kar je bilo krivo, da je moral preteči toliko krvi in solzá za svobodo in za pravičnejšo družbeno ureditev pri nas.

Razen težaško napornega, ustvarjalnega in odgovornega dela pri »Borcu«, ki ga z mladeniško zavzetostjo opravlja, pa se pisatelj rad pogosto odziva tudi mladini po vsej Sloveniji, ki ga željno vabi medse, da ji recitira svoje pesmi in bere čudovito lepe odlomke iz svojih pisateljskih pri-povedi.

Predragi tovariš Tone, ostani med mladino in v delu zanjo še dolgo, dolgo mlad!

STANE ŠKRABAR

OB DNEVU MLADINSKIH DELOVNIH BRIGAD ★ OB DNEVU MLADINSKIH DELOVNIH BRIGAD ★ OB DNEVU MLADINSKIH DELOVNIH

TILKA SAŠEK:

SOLZE ob prihodu - SMEH ob odhodu

Seznani sva se šele četrty ali peti dan po prihodu na avtocesto. Bilo je preveč deklet in začetno delo mi je vzelo preveč časa, da bi se takoj seznanila z vsemi. Poznala sem deklice, ki so imele postelje v isti vrsti kakor jaz — ta pa je imela ležišče prav v nasprotnem koncu barake.

Hotela sem vzeti knjige, ki sem jih prinesla s seboj in so se ležale v mojem kovčku; zato sem stekla v dekliško sobo. Na stopnicah so sedele tri brigadirke, dve že v brigadnih oblekah, ena pa še v karirastem krlilu. Že sem hotela prestopiti stopnico — ko opazim, da dekle v krlilu briše solze in lica, rdeča od joka. Nekoliko iz »službene dolžnosti«, predvsem pa iz sočutja od dekleta, sem se ustavila in povprašala, kaj se je zgodilo. Začuden me je pogledala in v očeh sem ji brala, da me obseja, ker takoj ne razumem njenih težav. Potem pa je le povedala:

»Ne morem več ostati tu. Jaz hočem domov. Vso pot do sem nisem mogla spati, in sedaj tudi še nisem nič spala. Samo na dom mislim. Sploh mi je strašno pusto — nikogar ne poznam, z nikomer ne morem govoriti — vsak ima svoje delo, jaz pa...« Jok ji je zopet vzela besedo. Razumela sem njene težave. Bila je prvokrat v brigadi in se je težko znašla tako daleč od doma. Saj smo vsi bolj ali manj težko prebojevali domotožje prvih dni, ko še ni pisem od doma, ko si še nisi dobil prijateljev in prijateljic, ko te še ni zajela misel na traso, na kubike, na procente.

Začela sem jo tolažiti — toda solze se niso hotele ustaviti.

»Nobene prijateljice nimam — sama sem iz našega podjetja. In kako si naj jo tudi najdem — vse so mlajše. Jaz sem najstarejša.«

»Kako si pa to zvedela,« sem jo vprašala.

»Povpraševala sem jih.«

»Ze nisi pravih. Poglej, jaz sem starejša od tebe gotovo pet let, pa tudi Marta, Slavka, Sonja — vse so starejše. Zato nikar ne joči. Dobila boš pismo od doma, iz podjetja ti bodo pisale tovarišice in hitro bosta minila ta dva meseca — pa boš zopet pri njih.«

BRIGADIRKA

Krampi zvenijo
bilke umirajo —

Ko sem ležala doma
pod drevesom,
sem jih ljubila —
te bilke zelene.

Te bilke so mi dajale
sanj —
a zdaj jih ubijam,
morim.
a človek mora ubiti
pohabljenе sanje,

da si zgradi
novih poti —
belih in jasnih cesta.

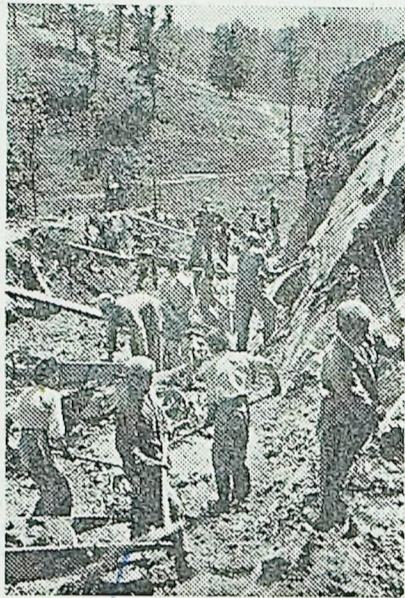
FRANCA HOČEVAR

»Ti že lahko govoriš, toda mene so prisilili, da sem prišla v brigado.«

Tu je bil torej ključ njenega domotožja, sem si mislila. Kar nekam oddahnila se je, ko mi je to povedala in tudi jokati je nehela.

»Tako, prisilili so te?«

»Ja, so rekli, da za dva meseca ni zame dela v podjetju in da bodo mene prav lahko pogrešali za ta čas.

Mladina pri gradnji železniške proge Doboj-Banja Luka v Bosni

In tako sem morala ravno jaz v brigado.«

»Poglej, deklet, v tvojem podjetju res ni bilo prav, da so te na tak način spravili v brigado. Vendar sedaj si tu in ne smeš jokati. Imaš rdeč nos in otekle oči — dekleta pa morajo biti lepa — in rdeč nos, otekle oči ter tole kremženje — to že ni lepota.«

— »Zapomni pa si, da te nihče ne sili, da ostaneš tu. Če si res ne boš našla nobene prijateljice, če res ne boš mogla zdržati, če ti bo zopet tako hudo, da boš morala jokati — pa pridi v štab in uredili ti bomo vozovnico za domov.«

Nekoliko se je potalajžala, se zasmejala — in nato sva se razšli.

Čez nekaj dni pa sem jo srečala zopet v njenem karirastem krlilu, kako gre po naselju s kovčkom v roki. Kar stisnilo me je pri srcu — odhaja — ti pa nisi niti poskusila govoriti z njo, ji pomagati, spoprijateljiti se z njo, da ji ne bi bilo tako dolgčas, da se ne bi počutila tako samo, sem se jezila nase. Nasprotno, s svojimi besedami si jo še napotila, da se je odločila za odhod.

DINO KODARIN:

Odhod na delovišče. Na čelu brigade vihra prapor IV. Koprške MDB »Dragotin Kette«. Tik za njim stoji harmonikar. Sledi četrterredna vrsta v obraz zagorelih in nasmejanih mladih ljudi. Zvenketanje orodja je naenkrat

»Ali odhajaš?«

»Oh, kje pa,« nasmejala se je, da so se ji videli vsi beli zobje, »trije fantje iz naše čete so me prosili, da jim operem perilo — glej, poln kovček ga je — pa grem k Vardarju.«

Kamen se mi je odvalil od srca.

Že je šla, ko sem zaklicala za njo:

»Ti, zakaj pa ne nosiš delovne obleke?«

»Ne, ne bom je nosila. Hočem jo paziti, da bo še nova, ko bomo prišli domov.«

In res, ko smo se vračali domov, je njena obleka bila še vedno nova in na žepku se je poleg brigadne značke svetila še ena — udarniška.

Prva naloga mladih brigadirjev po prihodu na traso je ureditev naselja — barak in poti okoli njih, igrišč in vsega drugega, kar napravi bivanje čimbolj pestro in zabavno. Na sliki: koprski brigadirji urejujejo poti okoli svojega naselja na trasi v Srbiji

Brigadirji, s kuhalicami

Prebrala sem že mnogo zanimivih člankov o življenju in delu naših brigadirjev, kako presega jo norme in kako z zavidljivim delovnim poletom gradijo nove ceste, železnice in industrijske obrate. Malo pa je bilo besed o tistih skromnih in požrtvovalnih brigadirjih v belih uniformah z dolgimi predpasniki, okroglimi, po strani pokritimi čepicami in s kuhalicami v roki. Zato sem se odločila, da bom seznanila bodoče brigadirje z delom kuharjev, katerih najbolj odgovorna skrb je, da pripravijo izdatno kosilo, večerjo ali malico za težko nasitne želodce mladih delovnih ljudi.

Že ob pol štirih, ko brigade še spijo, vstanejo kuharji in tako se prične njihov delovni dan. Najprej zakurijo pod kotli in začno pripravljati krožnike in skodelice. Za vsakega brigadirja mora biti kava, kruh, marmelada in maslo ali margarina. S tem pripravljajem zajtrka se kuharji zamudijo vse dotle, ko prihru-mijo v jedilnico brigadirji, željni izdatnega zajtrka.

Komaj brigada odide na delo, se kuharji lotijo priprav za kosilo. Često se sliši: »Le zasučij se!« Treba je pripraviti meso, očistiti zelenjavo, prebirati desetine kilofizola ali graha, lupiti krompir, in kar je najbolj neprijetno delo — zrezati veliko skledo čebule. Pri rezanju čebule je največ smeha.

Vsak hiti in glavo obrača zdaj v to, zdaj v ono stran. Meni so prve dni kuharskega poklica tekle solze v potokih, pozneje pa so se oči počasi privadile opravljanju tega res neprijetnega kuharskega posla in s sočutjem sem opazovala novince, ki bi rajne ves

dan vihteli kramp, kot pa eno uro rezali pekočo čebulo.

Ko je to delo opravljeno, stečejo kuharji v skladišča in prinesejo težke kante masti, olja, več desetnih kilogramov moke, testenin, fižola in krompirja, ter začno s svojo kuharsko umetnostjo ob kotlu. Pa se je nekoč zgodilo Desimiru, da je vsul več kilogramov težko vrečo »sladkorja« v kotel, da bi pripravil kompot. Ko je vrečo že skoraj do kraja izpraznil, je z grozo ugotovil veliko zmoto: v vreči ni bil sladkor, pač pa — riž. In mislite, da se je kaj razburil? Kaj še! Mirno je dejal začudenim kuharjem: »Danes bo na jedilniku nova specialiteta! Rižev kompot!«

Vesele brigadirske pesmi opozorijo kuharje, vse premočene od sopare in južnega sonca ter letanja okrog kotlov, da je dopoldansko delo brigadirjev zaključeno. Vračajo se v naselje, bolj lačni kot utrujeni. Takrat se kuharji vprašujoče spogledajo. Ali smo dobro skuhali? Bo dovolj hrane tudi za tiste, ki imajo nenasične želodce? Je kosilo primerno za naše »težake«, ki zahtevajo visokokalorično hrano?

Vse to brigadne kuharje muči in nehoti se šele neposredno pred deljenjem kosila sprašujemo, če morda ne bi pridali kaj več, kot predvidevajo prehranbene tablice.

V naši brigadi sta dva krepka fanta-kuharja prinesla pred jedilnico velik kotel, mi »šibkejši« kuharji pa smo se s krožniki postavili v vrsto pred kotlom in preko roba napolnjene, z vso spretnostjo kvalificiranih natakarjev ponudili kosilo lačnim bri-

gadirjem. Ena skupina je morala oprati sadje, druga pripraviti zvrhan mernik solate, tretja pa goro kruha. Vse to delo mora biti opravljeno takoj, brez najmanjšega zastoja in ko sem pogledala Desimira, se mi je zasmilil. Bil je moker od sopare, kot bi ga potegnili iz morja. In tudi mi, »pomozni« kuharji, smo dali videz utrujenih ljudi, saj smo v več kot osmih urah »pretrpeli« marsikatero težavo od prenašanja stokilskih vreč do najmanjše skrbi za dobro kosilo.

In ko je zadnji brigadir zapustil jedilnico, smo se oddahnili. Z obrazov naših tovarišic in to-

(Nadaljevanje na 7. strani)

To je priljubljeni brigadir Fonza iz Predjame pri Postojni, ki je lani kot član IV. Koprške mladinske delovne brigade Elvire Vatovec gradil v Srbiji Cesto bratstva in enotnosti. Znan je ta njegova zgodba, po kateri je zaslovel po vsem naselju. Več ur je prenašal težke vreče cementa in močno si je odrgnil ramo. Tovariši so mu svetovali, naj preneha z delom, on pa je smeje odgovoril: »Moja druga rama je zdrava,« in nalozil si je novo vrečo cementa ter delal do mraka

Pesem na trasi

prekinil gromki »ho-ruk«, ki je obenem naznanil odhod... Oglasila se je harmonika, odprla so se usta slehernega, ki je korakal v tem četveroredu. Mogočno je zadonela pesem mladinskih brigad. Dan za dnem se je ponavljala ta, med nami tako priljubljena pesem, da nam bo še dolgo ostala v spominu.

Ker je bila pot do delovišča včasih tako dolga, da nam je med potjo zmanjkalo pesmi, smo sklenili, da se bomo med prostim časom učili peti. Predlog je bil na brigadni konferenci v trenutku sprejet. Z vso naglico smo začeli razmnoževati tekste nam še neznanih pesmi. Po enem tednu smo znali že toliko pesmi, da smo prepeli tudi pet kilometrov dolgo pot.

Pesem nas je iz dneva v dan bolj osvajala. Prepevali smo ob tabornih ognjih, pred šotori in sploh je pesem dajala poseben ton našemu veselemu razpoloženju.

Ustanovili smo brigadni pevski zbor, na katerega bom skušal sedaj, ob Dnevu mladinskih delovnih brigad, obuditi nekaj spominov.

Po dveh vajah smo imeli prvi

nastop. Naša brigada je pripravila kulturni večer v okviru medbrigadnega tekmovanja v naselju. Oči so nam žarele od sreče, ko smo stopali z odra po burnem aplavzu, ki smo ga bili deležni za Gobčevo pesem »Lepo je v naši domovini biti mlad«. Ta pesem se je uvrstila za nadaljnje tekmovanje.

Po tem uspehu smo sklenili ustanoviti veliki pevski zbor naselja. Tudi ta predlog smo hitro uresničili. Združilo se nas je 120 pevcev iz sedmih brigad. Pevski zbor naše brigade se je v celoti priključil temu zboru. Seveda sem se moral precej truditi s to množico ljudi. Pa še izkušeni mi je primanjkovalo. Dobra volja je premagala vse. Zbor naselja je bil na vseh nastopih prvi in se je uvrstil za nastop na osrednjem festivalu graditeljev v Paračinu.

Še veliko bi lahko napisal o pevskem življenju mladih graditeljev boljše bodočnosti, ki so s pesmijo odhajali na delo in domov, ki so pripravili na tisoče kulturnih večerov in s tem dokazali, da so razen ceste gradili tudi same sebe v kulturne, visoko razgledane člane mlade socialistične skupnosti.

Najrazličnejše športne igre izpolnjujejo dobršen del prostega časa mladih brigadirjev, ki si tudi s tem krepijo telo

Naprej ponosno, delovne brigade!

Najlepše spomine imam na življenje v mladinski delovni brigadi. Doživela sem toliko lepih ur dela in razvedrila, kovanja svoje- ga značaja in tovariških odnosov, da jih ne bom nikoli pozabila.

Po veliki Cesti bratstva in enotnosti vozijo avtomobili, tovornjaki in avtobusi varno in promet se neverjetno hitro odvija. A še pred nekaj meseci so na trasi te največje jugoslovanske magistrale vihrale zastave mladinskih delovnih brigad. Smeh in pesem sta odmevala vsepovsod. Mladina je vihtela krampe in lopate, gradila je cesto bodočnosti...

In med tisoči teh brigadirjev smo bili tudi mi iz sončne Primorske. Elvira izpod Nanosa, Marino iz Postojne, Ivan iz Vipavske, Marija iz Goriške, Andrej iz Pirana, Jožica iz Izole...

Bilo nas je več desetih mladih ljudi s Tolminskega, Goriškega, Vipavskega, Krasa, Nohranjske, Postojnskega, Koprškega, da bi segli v roke brigadirjem, ki so prihitali iz Slavonije, Črne gore, Bosne, Srbije, Makedonije in hercegovaškega Krasa.

Zavihali smo rokave in naše roke so zgrabile za krampe in lopate.

Spoprijeli smo se z naravo.

Kako trdo je bilo delo pri izgradnji useka pri Pojatah; ko

smo morali ukrotiti Moravo pri Bujmiru, smo se zagrizli v delo, da bi naše mišice obvladale tok te velike reke; ko smo premagali skoraj nerešljive delovne naloge in za svoje delo dobili zaslužena priznanja, smo bili presrečni. In fistih dni ne bom nikoli pozabila.

Ze dvakrat sem bila brigadirka mladinskih delovnih brigad in tudi letos se bom pridružila tisočim mladincem in mladinkam, da bom ob zori z njimi zapela: »Naprej ponosno, delovne brigade...«

Res lepo je življenje v brigadi!

Ze pred svitom se je oglasila trobenta. Priznam, da ni nič kaj prijetno ob štirih zjutraj zlesti iz postelje in se na pol buden postaviti v zbor za jutranjo telovadbo. Toda ta telovadba nas v hipu prebudi. Nato mrzla jutranja kopal in zbor brigade k dviganju zastave ob zanosnem petju »Naprej ponosno, delovne brigade...«

Nato je zajtrk in ob peti uri pohitijo mladi brigadirji in brigadirke na svoja delovna mesta.

Tam se odvija najlepše življenje. Borba z naravo, borba človeka, da si zgradi veliko cesto, ki bo povezovala bratske narode med seboj in jih približala svobodoljubnim narodom širom po sve-

tu. To je preskušnja mladih moči in eden izmed temeljnih kamnov za zgraditev boljše bodočnosti.

Ne bom opisovala vseh zgodb in nezgod, ki jih brigadirji doživimo v dopoldanskem delu, saj jih je toliko, da bi samo jaz lahko napisala debelo knjigo o živahnem delu, o borbi za kubike, o borbi za osvojitve častnih priznanj, ki jih dobijo najboljše brigade in najboljši brigadirji.

Zapisala bi le to: življenje v brigadi je nadvse pestro, je prava kovačnica mladih ljudi. Zagrizeno se borijo, da bi svoje naloge prej ko mogoče nadvse častno izpolnili in da bi zgradili nove ceste, po katerih se bo s še večjo obsežnostjo odvijalo naše načrtovano polno gospodarstvo, politično in kulturno življenje.

DANIJELA KOROŠEC

Koprška MDB Pinka Tomažiča pri delu

IRENA VIDIGOJ:

Skušnja brez hudih posledic

Usek 7! Kdo izmed brigadirjev koprške brigade »Darka Marušiča« se ga ne spominja! Koliko žuljev, znoj, preseženih norm in nekoliko veselih ali razburljivih dogodkov je povezano s tem imenom!

Zgodbica, ki jo opisujem, je le droben utrinek iz življenja v mladinski brigadi in sega v prve dneve našega bivanja na avtomobilski cesti. Vročje je bilo tisti dan in z Lidijo sva nosili vodo iz bližnje vasi za vedno žejne tovariše. Pili so jo brezskrbni, ker so vedeli, da dosledno izpolnjujeva navodila in jo mešava s klorom. Predpisi pač. Toda tisti dan sva pozabili na klor. Pa ne mislite, da zaradi pozabljenosti. Kaj še — odkrili sva nekaj, kar je najino pozornost usmerilo povsem drugam. Če povem, da so to bila lepa sočna jabolka, boste najbrž raz-

zumeli, da izgubi celo klor za dobrega opazovalca vso svojo praktično vrednost. Pred očmi so nama nenehno plesali vabljivi sadeži in lahko verjamete, da je od sklepa do dejanja le še kak korak. Najin sicer precej nezanesljiv, ko sva se bližali zajetni vaščanki, ki je prala ob studencu, nedaleč za njo pa se je bohotila krošnja jablane in tam... »Bo kar bo,« sva se ojunčili in vprašali skoraj v en glas: »Izvinite, možemo dobiti kod vas...« Beseda ni hotela naprej in Lidija je pokazala na drevo. Zenica je razumela in se široko nasmehnila: — »Možete, možete, djeco moja...« Ne spomnim se, če je to bilo vse, kar je rekla, kajti s tovarišico sva že naslednji trenutek nabirali sladke sadeže: v torbico, v žepe, za bluzo...
Skušnjavi sva torej zadostili

in jabolka so neusmiljeno kopnela. — Kakšna požrtija! Vajini tovariši pa čakajo na vodo! se je nenadoma oglašil v nama skrivnostni glas. Medve pa: — Veš, Lidija, ko boš ti delila vodo, bom jaz mimogrede stisnil vsakemu brigadirju jabolko v roko. To bodo veseli in presenečeni! Kaže, da sva se s tem sklepom zadovoljili, kajti vest se potlej ni več oglašila. Hitro sva prišli do tra-

DARINKA PANGERC:

Prvič na raport

Le nekaj minut pred predstavo neke gledališke družine iz Zagreba.

Z Marijo sva skrivaj vzeli odejo in jo odnesli iz barake malo dalj od »gledališča na prostem«, da bi bili sami. Komaj sva odejo razprostrli in se nanjo vlegli, sta prišla Dino in Andjelo. Z njima sva se zapletli v pogovor in vsi smo pozabili, da nas je obiskala gledališka skupina, ki nam je želela prirediti kulturno-umetniški večer, da bi se nekoliko razvedrili in si nabrali novih moči za fizično delo.

Nismo bili dolgo sami. Kot iz tal je pred nami zrastle Dido, ki je imel nalogo, da nadzoruje hišni red v naselju. Najina kavalirja sta ga pravočasno opazila in sta zbežala v temo. Dido pa naju je takoj »prijel«, ker sva proti predpisom odnesli iz barake odejo in se nisva hoteli udeležiti predstave.

»Iz katere brigade sta?« je vprašal Dido ljubeznivo, vendar pa precej ostro.

Molčali sva, ker sva ga hoteli z molkom omehčati. Vendar je bil Dino spretnejši. Odvzel nama je odejo in se oddaljil.

Stekli sva za njim.

»Dido! Vrni nama odejo, takoj jo bova odnesli nazaj v barako!«

Toda Dido je vztrajal pri svojem. Zahteval je, da poveva iz katere brigade sva, kako nama je ime, ker sva napravili prekršek, ki ga je treba kaznovati.

Uklonili sva se njegovi zahtevi. Komaj sva po deseti uri zvečer zaspali, naju je zbudil dežurni. »Darinka in Marija na raport!«

Še danes ne vem, čigavo obleko sem v naglici oblekla. Bila sem preveč razburjena, saj to je bilo prvič, da sem morala zaradi prekrška na raport.

Vstopili sva v štab brigade in znašli sva se pred komandantom Gvidom, njegovim namestnikom Cirilom in seveda, Dido je bil tudi tam. Začela se je razprava. Kaj nama je ostalo, kot da priznava krivdo in kršenje discipline? Komandant Gvido naju je dobrohotno pokaral in naju opozoril na red, ki mora vladati povsod, da bo brigada vzorna pri

delu in tudi v prostem času. Kamen se nama je odvalil od srca, saj sva pričakovali zasluženo ostro kazen, pa sva dobili dobro besedo in dober tovariški nasvet.

Ko sva se drugi dan srečali z Didom, se nama je prijateljsko smehljalo. Še včeraj sva mislili, da je škodoželjen, bil pa je v resnici dober prijatelj.

Dve zgodbi o drobnih stvareh

Mnogo se piše o velikih stvareh, ki se dogodijo v brigadi. Marsikdaj pa gredo mimo nas drobne, na videz nepomembne stvari, ki pa vendarle zaslužijo, da o njih spregovorimo.

Brigadir Karel je bil v brigadi »problem številka 1«. Toda ne pri delu na trasi. Tu je bil zelo marljiv in celo bi si upal trditi, da je sodil med najboljše. Sicer pa je bil vse kaj drugega kot dober brigadir. Zanj je bilo ostalo delo povsem odveč. Izživljal se je s stvarmi, ki so bile včasih naravnost otročje, ali pa so bile videti že kar notulčne. Mikalo ga vse tisto, kar je bilo prepovedano. Štab se je zaradi njega neredko znašel v nemajhni zadregi. Tudi drugim brigadirjem ni šlo v račun, da bi bil on vedno izjema. Razgovori s komandantom so bili skorajda brez haska. Ze so se razprave v vodstvu brigade pri-

bližale nevarni točki, ko je šlo za odločitve, ali naj Karel sploh še ostane v brigadi. Večina bi prav gotovo podprla štab, če bi sprejel sklep o njegovi odstranitvi iz brigade. Vendar se vodstvo brigade ni moglo odločiti za izključitev. Še enkrat smo poskušali. Dva mlada komunisti sta sprejela nalogo, naj z njim delata. Začeli smo se zanimati za njegovo prejšnje življenje in okolje, iz katerega je izšel.

Marsikaj smo izvedeli. Rodil se je v najhujši vonji vihri. Staršev sploh ni poznal. Nekaj mesecev starega so našli. Najdenček. Hlapčeval je pri svojem gospodarju vsa svoja deška leta. Razumeli smo, da je fant zagrenjen, zaprt vase. Začeli smo mu posvečati več pozornosti. Okrog njega so se vedno našli dobri tovariši. Fant je postajal vedno bolj miren in tudi ugovarjal ni več toliko.

Vedno močneje se je vračal v kolektiv. In vsak uspeh tega kolektiva, ki ga je kovalo trdo delo, je postajal tudi njegov osebni uspeh, na katerega je bil ponosen. Ko je brigada dobila prehodno zastavo, je bil resnično srečen.

Naše bivanje na trasi je šlo h kraju. Brigadir Karel že zdavnaj ni več delal družbe peščici najslabših. Bil je v prvih vrstah. Ko smo odhajali iz naselja, je tudi njegova prsa krasila udarniška značka.

V skupini, ki je prišla na avtocesto nekaj dni za nami, je bil tudi mlad črnolasi fant. Zaradi svoje izrazite zunanosti mi je takoj vzbudil pozornost. Najnovejši tržaške kavbojke z vsemi mogočimi pritlikinami, čevlji in vse ostalo na njem je vzbujalo spogledovanje. Bil je zelo ambiciozen. Hotel je biti več kot samo navaden brigadir. Vendar to ni dolgo trajalo. Zelo hitro je spoznal, da mora marsikaj vreči s sebe, če hoče, da ga kolektiv ne bo izločil. Kmalu je postal med tovariši priljubljen. Govoril jim je o svojem najljubšem športu — veslanju. Brigada mu je pomenila vedno več. Vsa nov uspeh brigade ga je podžigal k novemu delu. Toda nesreča je hotela, da si je pri delu nalomil roko. Poslej je lahko nomagal le še nositi vodo in malico na gradbišče. In takrat je brigada dobila prehodno zastavo. Zasadili smo jo pred našo barako. Brigadirje, ki so začeli oči opazovali, kako je plapolala zastava Glavnega štaba je v barako privabila harmonika. Toda ne vseh. Lučo se je javil da bo čuval zastavo. Brigadir z nalomljeno roko. Drugej so se v baraki veselo vrteli in zabavali, on na je nemo zrl v zastavo, vesel, da jo je tudi sam nomagal osvojiti.

ANTON REMŠKAR

TEMELJNI KAMEN

Vzcvetela je — neka pravljica, neka mladost, neka želja, vzcvetela — kot tisoči drugih želja, raznih želja in pravljic.

Mnogi niso verjeli, vendar se je začelo — od prvega kamna pa vse do meja — delo — delo — delo.

Pravljice ni nobene — neka želja je zacvetela, kot tisoči drugih želja in mi smo se ji podredili od prvega kamna pa vse do meja.

FRANCA HOČEVAR

se, kjer je pod nama v useku mrgolelo kot na mravljišču. Goli hrbti so se bronasto svetili na soncu. Toda najino pozornost je pritegnila mala skupina »civilistov« v spremstvu komandanta. Posvetilo se nama je: »Sanitarna inspekcija. Lepa reč! Voda brez klora, v torbicaah pa jabolka.« Tekli sva, kolikor so naju nesle noge do bližnjega grmovja, da so jabolka padala iz žepov v vroč, črni prah. Tukaj sva izpraznili torbice in zmetali vanje stekleničke, obveze itd.

Neodločnih korakov sva krenili proti delovišču. Tedaj pa naju je nenadoma presenetil vzklík: »Minerski pozdrav za goste iz Kopra...« Z Lidijo sva se začudeno spogledali in trenutek zatem zakrohotali na ves glas. To je torej ta groza vzbujajoča sanitarna inspekcija! Zdi se mi, da je bil najin smeh, ko smo se gnetli okrog dragih gostov iz Kopra, še posebno vesel in prešeren...

Brigadirji s kuhalicami

(Nadaljevanje s 6. strani)

varšev, ki so kopalji useke, gradili nasipe in mostove, je žarelo zadovoljstvo. Takrat smo pozabili na vse napore, na solze pri rezanju čebule, na prenašanje težkih vreč, pod katerimi so se nam upogibali hrbti, na srkb, če bo kosilo dobro, na vse težave kuharskega poklica, in veseli smo bili, da smo tudi mi požrtvovalni graditelji naše socialistične domovine, čeprav smo le brigadirji s kuhalicami.

JOŽA KOROŠEC

Mladi koprški brigadirji pri delu na avtocesti BiE pred Zagrebom

STOVENSKI JADRAN

v vsako hišo

Slovenskega Primorja

Poživitev pomorskega potniškega prometa

S 1. aprilom, to pot ne bo prvopripriljska šala, bo podjetje »Jadrolinija« z Reke vzpostavila vrsto novih pomorskih potniških prog, ki bodo povezovali Koper s Trstom, Zahodno obalo Istre, Reko, Dalmacijo, Dubrovnikom, Crnogorskim primorjem, Barijem, Brindizijem in Grčijo.

Vzpostavljene bodo naslednje pomorske linijske potniške proge: **UMAG — PORTOROŽ — PIRAN — IZOLA — KOPER — TRST** in obratno, vsak dan, razen ob četrtkih in nedeljah. Odhod iz Kopra za Trst bo zjutraj ob 7,30, povratek pa ob 17,45.

V progi bo moderna motorna ladja »Trojica«, ki ima 4 salone za potnike, prostrane odprte palube, bar-buffet in dva motorja. Ob nedeljah bo odhod za Trst ob 6,15, povratek pa ob 22,15. Ob četrtkih bo ladja počivala, oziroma se jo bo dalo po potrebi uporabiti za posebne izlete. Od 5. junija do 25. septembra bo ista ladja obratovala tudi na nedeljski progi **TRST — KOPER — PORTOROŽ — UMAG — NOVIGRAD — POREČ** in nazaj. Odhod iz Trsta ob 8,00, iz Kopra ob 9,45, prihod v Poreč ob 12,40, odhod iz Poreča ob 16,00, prihod v

Koper ob 18,55, odhod v Trst ob 20,00 uri.

5. aprila bo vzpostavljena brza proga **TRST — KOPER — POREČ — PULJ — ZADAR — SPLIT — DUBROVNIK — ULČINJ**, dvakrat na teden v obe smeri. Prihod iz Trsta v Koper vsak četrtek in soboto ob 22,45, odhod iz Kopra za Ulčinj ob 24,00, prihod iz Ulčinja v Koper navedena dneva ob 5,05, odhod za Trst ob 7,15. Na tej progi bosta obratovali ladji »dvojčici« »Maribor« in »Mostar«, ki imata vsaka tudi po 44 postelj za potnike.

Proga **REKA — PULJ — KOPER** ostane neizpremenjena trikrat na teden, vsak ponedeljek, sreda in petek prihod v Koper ob 21,15, vsak torek, četrtek in sobota pa odhod iz Kopra ob 5,00.

Novost za naše mesto je končno vključitev Kopra v progo **TRST — PIREJ**. V to progo sta uvrščeni najmodernejši, pravkar v domačih ladjedelnicah zgrajeni motorni ladji za tovorni in potniški promet »Opatija« in »Orebič«. Vsaka ima po 1050 BRT, okrog 16 morskih milj hitrosti, okrog 30 luksuznih kabin za potnike, radar in vso najmodernejšo opremo. Vsak torek bo ladja prispela iz Pireja v Koper ob 5,00, odpula v Trst ob 7,00 in se vrnila opolnoči v Koper, ob 3,00 pa odpula za Pirej.

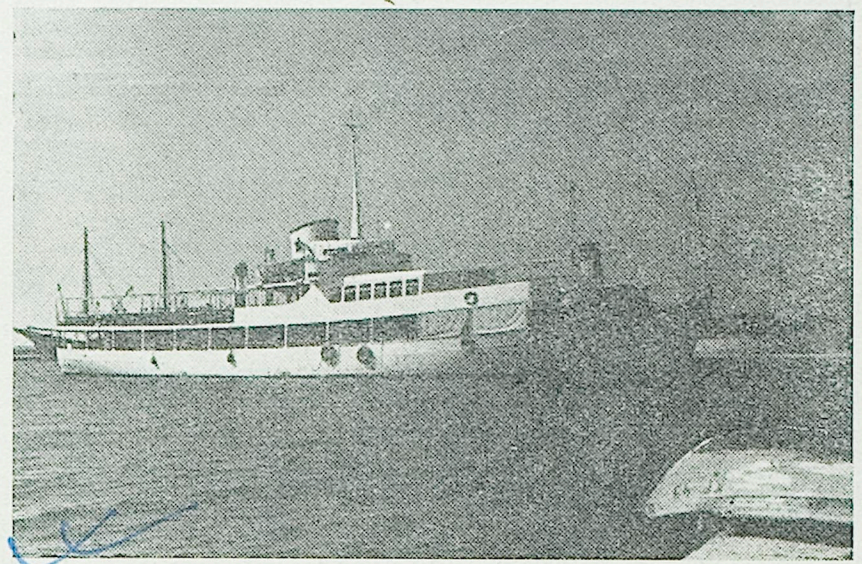
Nova bo tudi proga **TRST — KOPER — REKA — SPLIT — DUBROVNIK — KOTOR — KRF — KRETA**. Na tej progi bo vozil parnik »Lastovo«, ki ima tudi kabine za potnike, vsak drugi petek od 1. aprila dalje, skupno 16 voženj. Prihod iz Krete v Koper ob 6,30, odhod za Trst ob 7,30, povratek iz Trsta ob 21,00, odhod iz Kopra za Kreta ob 22,00.

Vsak petek ob 4,30 bo prihajal v Koper parnik »Kostrena«, ki bo obratoval na potniško-tovorni progi **KOTOR — KOPER**. Vračal pa se bo isti dan ob 10,00 uri.

Pomorski potniški promet bo končno postal vsaj do neke mere takšen, kakršen bi moral biti. Z italijanskimi progami, ki ostanejo neizpremenjene, bomo imeli po dnevih naslednji potniški ladijski promet v koprski luki: v ponedeljek 6 prihodov in 5 odhodov, v torek 5 prihodov in 6 odhodov, v sredo 6 prihodov in 5 odhodov, v četrtek 3 prihodi in 4 odhodi, v petek 9 prihodov in 8 odhodov, v soboto 5 prihodov in 6 odhodov, v soboto-nedeljo 7 prihodov in 7 odhodov.

V zvezi s tem prometom bodo nastale težave v luki. Ladje »Orebič«, »Opatija«, »Lastovo« in »Kostrena« bodo morale pristajati ob novi obali, ker imajo tako globok ugrez, da v stari luki ne bodo moglo pristajati, ker že dolgo ni bila poglobljena. Nova obala pa je prekratka že samo za tovorni promet, tako da morajo ladje skoraj vsak dan čakati na sidrišču. Razumljivo pa je, da ladje, ki plovejo v rednih linijskih potniških in potniško-tovornih progah, zlasti mednarodnih, ne bodo moglo čakati in bodo morale imeti prednost.

Spet en dokaz več, kako nujna je nadaljnja izgradnja nove koprskeluke, obenem pa prav tako nujna poglobitev starega pristanišča in njegove dokončne obnove, kakor tudi obnove poškodovanega mostišča.

Zbor pesnikov v Kopru — bi lahko rekli spričo vesele novice, ki smo jo pravkar prejeli: prišlo je do toliko pričakovane decentralizacije Jadrolinije, ki je odstopila za potrebe naše obalne plovbe ne samo eno ladjo oziroma dve, ki smo ju zahtevali, marveč svojo »pesniško« floto: motorne potniške ladje »Ivan Cankar«, »Vuk Karadžić«, »Aleksa Santič«, »Kosta Racin« in »Vladimir Nazor«. Ker so vse te ladje zelo moderne in visoko aktivne, lahko pričakujemo, da bo zdaj naš pomorski potniški promet kar se da razveseljivo dobro urejen in da bo kaka ladja razen tega lahko vedno na razpolago za izlete

POMARANČE POD CENO!

Na poti iz Maroka v naše pristanišče je tovorna ladja »Torres de Cuarte« z večjim tovorom pomaranč. Zaradi zadnjega neurja je bil tovor poškodovan in ne ustreza uvoznim predpisom. Trgovsko zastopstvo je sporočilo, da bodo ves tovor pomaranč prodali danes v starem koprskem pristanišču po ceni — 80 dinarjev za kilogram na drobno, odjemalcem večjih količin pa po 50 dinarjev

SLAVNA OBLETNICA NAŠEGA BOJA ZA SVOBODO

Napad fašistov na Lonjer pri Trstu

Bilo je 21. marca leta 1945. Colottijeve bande so že ob treh zjutraj obkolile vas Lonjer. Nikogar niso pustili iz vasi. Kogar so našli na cesti, so odpeljali v vzhodni del vasi, kamor so odpeljali tudi skoraj vse prebivalce iz zahodnega dela. Zaprli so jih na veliko dvorišče in jih strahovali z naperjenimi brzostrelkami. Odvojili pa so Andreja Pertota, mu zvezali na hrbtu roke in ga odpeljali skozi vas. Od njega so zahtevali, naj pokaže, kje je bunker. Pripeljali so ga na kraj, kjer je bil bunker in mu ukazali, naj ga odpre. V bunkerju je bil tudi njegov sin Danilo. Pertot se ni ganil. Medtem ko so ga strahovali in tepli, je jel klicati: »Danilo, kje si, Danilo, ubij me!«

V tem pa se je bunker odprl in iz njega je skočil Pavel Petvar. V roki je imel ročno bombo. V hipu je precenil položaj. Vsi izhodi so bili zasedeni. Colottijeveci so stali tesno drug ob drugem. Petvar se ni obotavljal. Planil je k vratom, kjer se je v tem hipu zgrudil Andrej Pertot, ki ga je ubila policijska puška, in zagnal bombo v gručo policistov. Bomba je eksplodirala in ubila več policistov. Padel je tudi Pavel Petvar.

Druga tovariša so pokosile brzostrelke. Tretji, ki je skočil iz bunkerja, je bil Danilo, sin Andreja Pertota. Z nenadnim rafalom iz brzostrelke je presenetil nasprotnike in jih nekaj pobil. Pognal se je preko kupa mrličev in zbežal. Zdraveli so za njim, on pa se je večje umikal, jih vsake toliko časa ošvrknil z rafalom in preko zidov in vinogradov pobeg-

nil. Med Colottijeveci je nastala zmešnjava. To so izrabili ostali tovariši in se razen enega, ki je padel, vsi rešili. Toda zmešnjave še ni bilo konec. Prav tedaj je prišel v Lonjer oddelek masovcev. Začeli so streljati na Colottijeve, ker so mislili, da so partizani. Na obeh straneh je bilo precej mrtvih in ranjenih, vendar pa je točno število neznano, ker so fašisti svoje žrtve naložili na ka-

mione in jih odpeljali. Fašisti so se nato razdivjali nad domačini. 41 so jih odpeljali, med njimi je bilo največ žena, in jih potem v zaporu mučili in pretepali. Pokradli so tudi mnogo stvari in jih odpeljali s seboj.

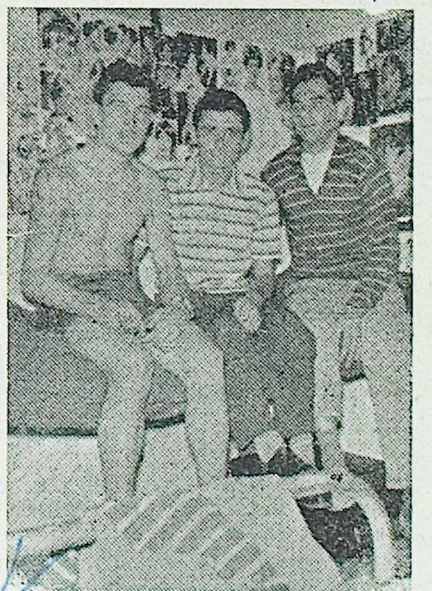
Tega dne so padli v Lonjeru Andrej Pertot, Pavel Petvar, Evald Antončič-Stojan in Angel Masten-Radivoj.

L. F.

Koliko bo letos pri nas tujcev?

Te dni se začena ob našem morju letošnja sezona tujkega prometa. Prve, manjše skupine inozemskih gostov so že prispele, najmočnejše pa pridejo 3. oziroma 4. aprila. Tako bo francoska potovalna agencija »Voir et connaitre« pripeljala 3. aprila okrog 150 gostov iz Pariza, ki bodo v Portorožu do 18. aprila. Za veliko noč bodo portoroški in piranski hoteli popolnoma zasedeni — pogodbeno so oddani vnaprej do zadnjega ležišča. Potem nastopi nekoliko oddiha, za glavne sezonske mesece pa je spet vse razprodano vnaprej. Samo »Slavnik« je sklenil pogodbe za stalno zasedenost 1079 ležišč v naših hotelih v Portorožu, Piranu, Izoli, Kopru in Ankaranu z inozemskimi gosti. Te pogodbe so sklenjene s 16 inozemskimi potovalnimi uradi. Hotela »Palace« in »Central« sta razen tega še sama sklenila pogodbe z drugimi inozemskimi potovalnimi agencija-

mi. Lahko torej trdimo, da bodo naši hoteli letos še v večji meri kot lani zasedeni predvsem z inozemskimi gosti. Pri tem je razveseljivo to, da je letos rezervirano večje število ležišč za goste iz Švedske, Švice in Velike Britanije, torej za goste z večjo kupno močjo. Samo v Portorožu in Piranu bodo letos pošiljali goste kar trije švedski potovalni uradi. »Slavnik« je sklenil pogodbe s 7 potovalnimi uradi, da bo prevažal njihove goste od končne železniške postaje ali letališča v naša letovišča.

tz taborišča San Sabba pri Trstu

klet v taborišču, ki so si s svojim telesom služile po nekaj lir, da so se lahko obdržale pri močeh. Videl je spet druge taboriščnike, ki so prodajali svojo kri za smešno ceno, da so potem skoraj izhrali in mnogi tudi res umrli.

Umiral je tudi Marijan — in ni mogel umreti. Poskusil je vse, da bi se rešil taborišča. Kmalu je splahnelo upanje na Avstralijo, na Kanado ali celo ZDA. Prestostala je še zadnja — tako je mislil, čeprav je bila to edina in prva — pot do rešitve. Stopil je nanjo in avgusta lani je srečno prekorčal mejo pri Sezani — tokrat v obratni smeri kot pred letom dni. Bil je za ogromno življenjsko izkušnjo bogatejši — in danes je spet vse prav in v redu...

Lovski blagor kozinskih lovcev

Pred dnevi se je odpravila manjša skupina lovske družine »Videž« iz Kozine v Tubeljsko goro za sledjo divjih prašičev, ki so se bili v zadnjem času približali okolici Hrpej. Po obkoljevalnem načrtu so se lovci razdelili v dve skupini. Prva je odšla po novi cesti proti Slavniku, druga je ubrala pot čez drn in strn po divjem terenu med Tubljami in Hrpejami. V tej drugi skupini sta bila France Počkaj in Toni Bolčič. Po krajši hajki se je zakadil Počkajev pes v grmovje in splašil v njem ljubko srno, ki je z začudenimi očmi planila na stezo. Ko je zagledala lovca, se je naglo umaknila v goščavo, tam pa splašila zajetnega ščetinarja,

ki je s pobešenim rilcem primotovilil na plano. V naslednjem trenutku je odjeknil strel iz Počkajeve puške. Ranjena žival se je pognala v nasprotno smer naravnost pred puškino cev lovca iz prve skupine. Merjasec je »juril« na lovca, ta pa je v kritičnem trenutku iz razdalje desetih korakov sprožil in s šibrami podrl zverino. V tem sta prihitala že Počkaj in Bolčič. Prvi je oddal v hropečega premaganca še dva strela, nakar se je žival umirila. Plen je tehtal nekaj nad 100 kg mrtve teže. Bolčič je moral v Tublje po vozniaka. Ponosno je sedel s puško v roki zraven njega, ko so ustreljenega merjaseca peljali skozi Hrpeje na Kozino, kjer so nato lovci opravili običajne »pogrebne svečanosti«. Nekateri zlobneži so pravili, da so lovci ranjenega divjaka s koli dotolkli, kar pa seveda ne drži, saj so imeli vendar puške, čeprav nekateri le s šibrami nabite. Na divjega prašiča gredo lovci navadno s krogličnimi naboji, a šibre je laže prenašati. Tako ali tako, kozinskih lovcev čestitamo z željo, da bi kmalu iztrebili vse črede divjih prašičev, ki redko kje tako kakor v tem predelu ogrožajo že tako skromne poljedelske poseve in nasade.

MATURANTI V POSTOJNI

Zivljenje postojnskih četrtišolcev je prav v zadnjem času zelo pestro in živahno. Z »novo maturo« so vsi zadovoljni. Samo nekateri tožijo, da ne morejo najti zadosti virov za svojo domačo nalogo.

Pravkar se maturantje pripravljajo na dva velika dogodka: na maturantski ples in na uprizoritev odrskega dela. Tradicionalni maturantski ples bo letos 2. aprila v prostornih Jamske restavracije. Dobiček bodo dijaki uporabili za zaključno ekskurzijo po Jugoslaviji.

Najbolj razveseljivo dejstvo pa je, da so letošnji maturanti uspeli naštvirati socialno dramo Franke Leonharda »Vzrok«. Premiera bo v nedeljo na Rakeku. Pod vodstvom režiserja prof. Ive Sušteršič so vložili izvajalci za kvalitetno izvedbo mnogo truda in dobre volje.

Z dramo mislijo nastopiti po šest večjih krajih v bližnji okolici. Dramir

NA KOLENIH po blatu za skorjo kruha

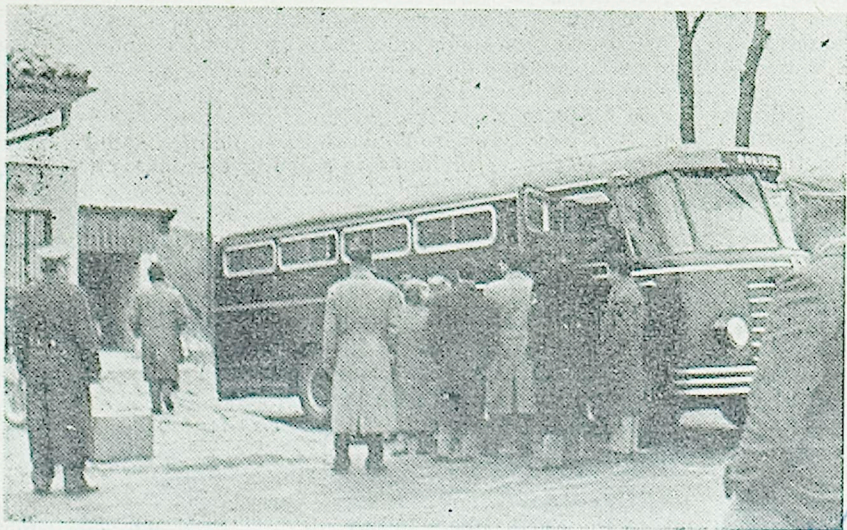
Ko je Marijan med drugimi osemdesetimi »profughi« v spremstvu policije prišel v stari grad v ulici Santa Chiara 25 v Bariju, je že vedel, da bo tamkaj raje še slabše kot v Trstu. In res so se

začele obupne razmere. Slaba hrana, da so se ljudje komaj držali na nogah, goli podi in skoraj nobene odede ob vedno hladnejših nočeh pa so kmalu nato nagnali fanta celo v bolnišnico, kjer je preležal 17 dni. Tudi tamkaj ni bilo veliko bolje. Taboriščna uprava se za svoje varovanje ne zanima prav nič, saj so vsi lahko ugotovili že po nekaj dnevih bivanja, da tudi tukaj vsi samo hlepijo po čimvečjem »prihranku« na račun nesrečnih beguncev.

Med begunci samimi pa so še posebej obupne razmere v taborišču zaradi načrtno razpihanega narodnostnega sovraštva med njimi. To je v Bariju prišlo še bolj do izraza kot v Trstu in v Capui še bolj kot v Bariju. In Marijana so kmalu premetili iz Barija v Capuo. Še ves bolan, samo s tistim, kar je imel na sebi, je z nekaj drugimi begunci prišel konec novembra 1958 v Capuo. To taborišče leži 35 km južno od Neaplja. Dolgo je cel kilometer, široko pa od 200 do 300 metrov. V njem živi v lesenih barakah ali blokkih na betonskih

tleh okrog 1300 beguncev. Med njimi je do skrajnosti razpihana narodnostna mržnja. Večinoma so to južni Slovenci, Hrvaati in Srbi. Glavno besedo vodijo seveda proustaški »katoličani«, ki so se tedaj še postavljali s svojim Paveličem in ustaško vojsko v Argentini. Potuho in pomoč so dobivali ne samo od raznih emigrantskih organizacij, marveč tudi od uprave taborišča in lokalne duhovščine. Vsa nesreča, v kateri so se znašli, jih ni izučila. Čeprav so se morali boriti za vsak dodatni kosček kruha k pomanjkljivi vsakdanji hrani, borili za vsak cigaretni dim, kljub vsemu so bili prav steklo nestrpni do svojih bližnjih v nesreči, če ti niso bili slučajno njihovega mišljenja ali prepričanja.

Marijan je kmalu spoznal vso globino svoje nesreče. Sam v tujem svetu, s tovariši v nesreči, ki pa niso bili njegovi tovariši, ker je bil pač Slovenec — po logiki ustašev pa vsi Slovenci držijo s Srbi in so za Jugoslavijo, zato jih je treba prav tako uničiti — je bil vedno bolj osamljen. Videl je vso bedo nesrečnih de-

Policijski avtomobil (»Marica«), s kakršnimi prevažajo begunce kot največje primarnice iz taborišča na železniške postaje in s postaj spet v taborišča, ali pa tudi kar neposredno iz taborišča v taborišče

POHITITE

z vpisom v članstvo Prešernove družbe, da ne boste ostali konec leta brez

7 knjig,

ki jih boste prejeli, če plačate vsaj do 5. junija letos članarino 600 dinarjev

Kdor se vpiše v članstvo do 5. aprila letos, bo udeležen pri velikem nagradnem žrebanju, pri katerem bo izžrebanih za milijon dinarjev nagrad

Člane vpisujejo vse knjigarne ter poverjeniki in uprava

Prešernove družbe
Ljubljana, p. p. 41

Avtoturistično podjetje »Slavnik« Koper obvešča javnost, da bo s 1. aprilom 1960 uvedlo novo avtobusno progo Koper—Sočerga ob delavnikih po naslednjem voznom redu:

odhod	14,45	KOPER	prihod	16,25
	14,50	Bertoki		16,20
	14,55	Križišče Dekani		16,15
	15,00	Dekani		16,10
	15,05	Rizana		16,05
	15,10	Mostičje		16,00
	15,20	Kuhed		15,50
	15,25	GRACISCE		15,45
prihod	15,35	SOČERGA	odhod	15,35

Z istim dnem bo naše podjetje vzpostavilo novo linijo na avtobusni progi Koper—Marežice do Vanganela ob delavnikih, po naslednjem voznom redu:

odhod	14,15	KOPER	prihod	14,45
prihod	14,30	VANGANEL	odhod	14,30

Prav tako bo od 1. aprila 1960 dalje vsako soboto vozil iz Pirana avtobus z odhodom ob 17,30 ter s prihodom ob 18,05 v Koper.

Od 1. aprila 1960 bo spremenjen povratek avtobusa na avtobusni progi Koper—Izola iz Izole od 17,20 na 17,15 ter s prihodom v Koper ob 17,25.

UPRAVNI ODBOR HOTELA »TURIST« ANKARAN

razpisuje

naslednja delovna mesta:

1. VODJO PROGRAMA (ARANŽER PRIREDITEV) z večletno prakso (sezonski)
1. FINANČNEGA KNJIGOVODJO s srednjo strok. izobrazbo (stalni)
1. POMOŽNEGA FINANČNEGA KNJIGOVODJO s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
1. ZURNALISTA s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
1. POMOŽNEGA ZURNALISTA s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
1. SEFA KUHINJE — visokokvalificiranega (sezonski)
1. SEFA RESTAVRACIJE — visokokvalificiranega (sezonski)
1. ZDRAVNIKA SPLOŠNE PRAKSE (sezonski)
1. SLASČICARJA — visokokvalificiranega (sezonski)
1. RECEPCIONERJA — kvalificiranega (sezonski)
6. SOBARIC — polkvalificiranih (sezonske)
6. KUJARJEV — kvalificiranih (sezonskih)
- VEČ NATAKARJEV — kvalificiranih in polkvalific. (sezonskih)
- VEČJE STEVILO POM. KUH. OSEBJA — kvalificiranih in polkvalificiranih (sezonskih)
2. ČEVAPČICARJA — kvalificiranega in polkvalificiranega (sezonska)
4. BLAGAJNICARKE — kvalificirane in polkvalificirane (sezonske)
3. TOČAJE — kvalificirane in polkvalificirane (sezonske)
3. BILJETERJE — nekvalificirane (sezonske)
4. PERICE — nekvalificirane (sezonske)
1. NOČNEGA ČUVAJA — nekvalificiranega (sezonski)
1. NOSAČA — nekvalificiranih (sezonski)
2. 8. SNAZILK — nekvalificiranih (sezonske)
7. DELAVCEV — nekvalificiranih (sezonski)
- VEČJE STEVILO STUDENTOV za razna dela — nekval. (sezonski)

Razpisana delovna mesta, ki so označena kot sezonska, se prično s 1. junijem oziroma s 1. julijem 1960 in trajajo do 31. avgusta oziroma do 30. septembra 1960. — Prosimo vse reflektante za razpisana delovna mesta, da se oglašijo pisмено ali osebno v tajništvo podjetja do 30. aprila 1960 zaradi sklenitve delovne pogodbe. — Podjetje želi zaposliti, glede pomanjkanja stanovanj, predvsem domačo in okoliško delovno silo. Za vse ostale pa so stanovanja preskrbljena. — Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru.

UREDITEV LUČI V PIRANU

V polnem teku je kovanje jarkov ter polaganje kablov in že montiranje svetilk za novo javno razsvetljavo tudi v Piranu. V prvi fazi, ki bo izvedena do konca prihodnjega meseca, bo vzdolž vse obale in na vseh prometnejših trgih in ulicah postavljenih nad 70 svetilk, ki bodo sicer tudi opremljene z živosrebrnimi žarnicami, imele pa bodo posebno oblikovano ohišje, ki se bo skladalo s srednjeveško okolico, ki jo diha Piran.

Primorske PRIREDITVE

SEZANA — 1. aprila ob 20. uri Franek: SREČA NA UPANJE. Gostuje SNG Drama iz Maribora.

KOPER — 2. aprila ob 16. uri Franek: SREČA NA UPANJE, ob 20. uri O'Neill: MESEC ZA NESREČNEZE. Gostuje SNG Drama iz Maribora.

IZOLA — 3. aprila ob 16. uri Franek: SREČA NA UPANJE, izven. Ob 20. uri O'Neill: MESEC ZA NESREČNEZE, abonma in izven. Gostuje SNG Drama iz Maribora.

KOPER — 4. aprila ob 20. uri Franek: SREČA NA UPANJE. Gostuje SNG Drama iz Maribora.

preko SAP TURIST BIRO

1. prireajo SINDIKATI PROSVETNO — ZNANSTVENIH in ZDRAVSTVENIH delavcev

10-dnevno ekskurzijo z vlakom in avtobusom

V CARIGRAD IN SOFIJO

Cena aranžmaja brez potnega lista 31.700 dinarjev

Prijave sprejemamo do 30. aprila 1960

2. AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE pa za svoje CLANE potovanje z osebnimi avtomobili in avtobusom

V DOLOMITE

preko Tolmeza — Passo Mauria — Misurina — Cortina d'Ampezzo — Passo Falzarego — Passo Pordoi — Bolzano — Meran — Trento — Gardsko jezero — Verona — Benetke — Trst

Cena aranžmaja brez pot. lista z oseb. avtomobilom 11.700 dinarjev
Cena aranžmaja brez pot. lista z avtobusom 16.400 dinarjev
Prijave sprejemamo do 15. aprila 1960.

SAP TURIST BIRO

POSLOVALNICI KOPER —PIRAN

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega moža in očeta

JOŽEFA BOLETA

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so ga spemili na njegovi zadnji poti, darovalcem cvetja, posebno trgovskemu podjetju »Preskrba« iz Sežane za vso pozornost in vsem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani in z nami sočustvovali.

Merče, 28. marca 1960.

Zalujoča družina Bole

Kino

KOPER: 1., 2. in 3. aprila ameriški barvni film cinemascope VICITA, 4. in 5. aprila ameriški barvni film BAGDADSKA SIRENA.

IZOLA: 1. aprila francoski film VELIKE DRUŽINE, 2. in 3. aprila ameriški film OBTEŽILNA PRICA, 4. in 5. aprila ameriški barvni film BAGDADSKA SIRENA, 6. in 7. aprila ameriški barvni film cinemascope CLOVEK, KI GA NIKOLI NI BILO.

SKOFIJE: 2. aprila ameriški barvni film POVABILO NA PLES, 8. aprila ameriški barvni film BAGDADSKA SIRENA, 7. aprila poljski film PETORICA IZ BARSKE ULICE.

SMARJE: 2. aprila ameriški barvni film BAGDADSKA SIRENA, 3. aprila ameriški barvni film POVABILO NA PLES, 6. aprila poljski film PETORICA IZ BARSKE ULICE.

SEZANA: 2. in 3. aprila ameriški barvni film HOLLYWOOD ALI PROPAD, 5. in 6. aprila češki film VOLČJE JAME, 7. in 8. aprila danski film IGRA MLADOSTI.

Radio KOPER

NEDELJA, 3. aprila — 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Živinoreja na Idrijskem — Sklepanje pogodb za nagrajevanje po učinku v vinogradništvu — Naloge kmetijskega zavoda Koper — Izkušnje drugih — 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža: Na cesti nisi sam — 9.15 Zabavni zvoki — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 spored zabavnih melodij.

VSAK DAN je ob 7.15 in 7.40 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Poročila. Poročila so še ob 13.30 in 15.00, ob 15.10 pa Zabavna glasba, vmes reklame.

PONEDELJEK, 4. aprila — 13.40 Kmetijski nasveti: Difterija pri kokoših — 13.45 Pisana paleta zabavne oglobe — 14.30 Sportni pregled — 14.40 Izbrane melodije — 15.20 Pesmi iz Prekmurja.

TOREK, 5. aprila — 13.40 Kmetijska univerza: Na kaj moramo paziti pri gojitvi hibridne koruze — 13.50 Odlomki iz oper — 14.30 Sola in življenje: Pogozdovalsmo — 14.50 Glasbena medigra — 15.20 Narodne pesmi in pesli Jugoslavije.

SREDA, 6. aprila — 13.40 Kmetijski nasveti: Kako in zakaj se v vinogradih pojavlja mušica-kabrnjak — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Kulturni obzorik: Vpisal sem se v večerno šolo — 14.40 Kvintet Jožeta Kružeta — 15.20 Poje zbor osnovne šole iz Nove Gorice.

ČETRTEK, 7. aprila — 13.40 Kmetijska univerza: Navodilo gozdarjem — 13.50 Odlomki iz operete »Mala Floram« — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci — 14.40 Glasba po željah — 15.20 Dalmatinske pesmi.

Ljudska univerza

V nedeljo, 3. aprila, bodo v dvorani doma Svobode v Kopru ob 10. uri predvajali 5 risank za otroke.

V torek, 5. aprila, bo ob 20. uri v mali dvorani gledališča predavanje PO DOLINI NOTRANJSKE REKE. Predava prof. dr. Valter Bokinc.

V torek, 5. aprila, bo ob 17. uri za kolektiv tovarne pohištva »Stil« v Kopru predavanje HIGIENA IN VARNOST PRI DELU. Predava Vinko Leskovšek.

V sredo, 6. aprila, bo ob 16.15 uri za kolektiv tovarne »Tomas« predavanje HIGIENA IN VARNOST PRI DELU. Predava Vinko Leskovšek.

Mali oglasi

DOPISNIŠTVO DELA V KOPRU (na trgu pri ribarnici) odstopi svoj doseđanji lokal (6x7 m) zaradi preselitve najboljšemu ponudniku. Ogled danes, v petek, med 14. in 18. uro.

PRODAM skoraj novo kombinirano knjižno omaro. Naslov na upravi lista.

PRODAM blizu avtobusne postaje v Trstu dobro vpeljano pekarno, vezano s prodajalnico kruha in slaščic zaradi nenadne smrti v družini. Informacije v Portorožu, št. 64/II. nadstropje desno.

KUPIM enodružinsko ali polovico hiše v Portorožu ali bližnji okolici. Plačam takoj v gotovini, vselitev po dogovoru. Benko Erika, zdravilišče, Slatina Radenci.

Ko pridete v Trst, napravite zanimiv sprehod od avtobusne postaje po ulici Carducci in Ghega do ulice Cellini št. 2. Ne bo Vam žal, kajti tam je znana manufakturna trgovina »MAGAZZINI ALLA STAZIONE« z bogato izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, po zmernih cenah in za vsak okus. Vaša pot bo poplačana, ako obiščete »MAGAZZINI ALLA STAZIONE«, ulica Cellini 2, nekaj korakov od glavne postaje. Kdor pride s propustnico, ima poseben popust!

Preključujem besede, ki sem jih izrekel o Alojziju Ferjančiču, dne 18. marca 1960.

Rudi Skok, Sežana 58

»Tehnoservis« Koper razpisuje dve prosti delovni mesti trgovskih pomočnikov za železninsko stroko. Osebnim prejemki po tarifnem pravilniku podjetja ter po delovnem učinku. Stanovanjska skupnost Izola razpisuje naslednja delovna mesta za:

GRABNEGA DELOVODJO
SOBOSLIKARJA
VODOVODNEGA INSTALATERJA

Pogoji za vsa delovna mesta: strokovna izobrazba za navedena delovna mesta. Plača po dogovoru.

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Komisija za štipendije pri Občinskem ljudskem odboru Koper razpisuje naslednje štipendije:

1. 3 štipendije za dijake gradbenega oddelka Srednje tehnične šole,

2. 1 štipendijo za dijaka Dvoletne administrativne šole.

Pravilno opremljene prošnje naj pošljejo kandidati Komisiji za štipendije pri Občinskem ljudskem odboru Koper do 15. aprila t.l. Komisija za štipendije ObLO Koper

Jack London.
SMOKE BELLEW

92

In v tistem dolgem poljubu ga je znova objela tema. Ko se je predramil, je vedel, da je sam in da bo umrl. Obslo ga je čudno veselje, da bo končno vendarle umrl.

Njegova roka je počivala na vrečici. Z notranjim nasmehom radovednosti je potegnil za vrstico in vrečico odprl. Iz nje se je usula majčkena zaloga živil. Niti koščka ni bilo, ki ga ne bi bil poznal. Vsakega je bila uboga bedna Labiskwee ukradla sama sebi. Bile so tu krušne drobtinice, ki jih je shranila še v tistih dneh, ko je McCan izgubil moko; koščki in kite karibjega mesa, deloma že zvečenega; drobtinica loja; zadnja noga snežnega zajca, nedotaknjena; zadnja noga in del prve bele vevice; zgrizena perut snežnega ptiča in bedro; to so bila zadnja znamenja križane ljubezni, tragičnega pritrgovanja; to so bili grizljaji, ki jih je njenemu strahovitemu gladu iztrgala njena neskončna ljubezen.

Z blaznim krohotom je zagnal Dimač vso zalogo od sebe na zmrzujoči sneg in padel znova v nezavest.

Sanjal je: Yukon se je posušil. Po strugi, med lužami in tolmuhi vode in med skalovjem, z ledom obdanim, je hodil in pobiral debele kepe zlata. Njih teža mu je postajala breme, dokler ni zapazil, da so dobra jed. In hlasno jih je jedel. Saj res, čemu bi ljudje zlato tako cenili, če bi ne bilo tako okusno?

Zbudil se je, ko je sonce stalo že visoko. Njegovi možgani so bili čudovito čisti. Trepet in omotica sta bila izginila iz njegovega telesa. Sokovi v njegovem telesu so prepevali, kakor da jih je zdramila pomlad. Obslo ga je

blaženo ugodje. Obrnil se je, da bi zbudil Labiskwee; pa je videl in se spomnil. Ozrl se je po živilih, ki jih je bil vrgel po snegu. Ni jih bilo več. In zdaj je spoznal, kaj so bile v njegovih sanjah in deliriju yukonske zlate kepe. V deliriju in sanjah je bil použil srce življenja, ki si ga je bila iztrgala Labiskwee, tista Labiskwee, ki mu je bila položila v roko srce in mu odprla oči, da je gledal čudežnost ženske.

Čudil se je lahko svojega gibanja; v svoje veliko presenečenje je imel toliko moči, da je privlekel njeno v kožuho vino zavito truplo do otaljenega prodastega brega, v katerega je kopal s sekuro. Položil je v izdolbino krepostno telo mučenice in ga zagrebel.

Tri dni je nato, brez hrane, potoval proti zahodu. Sredi tretjega dne se je zgrudil pod samotnim borovcem poleg širokega vodnega toka, ki ga je spoznal za — Klondike. Preden ga je objela tema nezavesti, si je odvezal tovor, rekel zbogom jasnemu svetu in se zavil v kožuho vino.

Čivkajoči, zaspani glasovi so ga prebudili. Bil je mrak. Med borovimi vejami je opazil nad seboj število snežnih jerebic. Glad ga je pognal na takojšnje delo, čeprav je bilo neskončno počasno. Pet minut je preteklo, preden si je lahko položil puško na pleča, in nadaljnjih pet minut je prešlo, preden si je upal, medtem ko je ležal na hrbtu in pomeril naravnost navzgor, sprožiti petelina. Zgrešil je. Noben ptič ni padel, toda tudi odletel ni nobeden. V svoji nevednosti in zaspanosti so se le nekoliko vznemirili in ostali na svojih mestih. Rama ga je bolela. Tudi prihodnji strel je šel mimo, ker je pri sprožitvi nehoti obrnil puško vstran. Bolečina v rami je bila vzrok. Ni se mogel spomniti, toda brez dvoma je bil v poslednjih treh dneh nekje padel in se poškodoval.

Snežne jerebice niso zletele. Odejo, s katero se je bil pokrival, je nekolikokrat zvil in si jo položil med desno ramo in prsi. Nanjo je naslonil kopito puške, znova pomeril in sprožil. Strel je zadel: eden izmed ptičev je padel na tla. Zeljno ga je pobral, a opazil, da mu je odstrelil večino mesa. Vel kokalirska krogla je razen okrvavljene perja le malokaj pustila. Ostali ptiči pa še vedno

niso hoteli odleteti. Zdaj je sklenil, da jim bo meril v glavo. Zopet in zopet je basal naboje v puško. Zdaj je zgrešil, zdaj spet zadel in bedaste jerebice, ki se jim očitno ni ljubilo letati, so padale nanj druga za drugo. Zdaj je imel živčeva na pretek. Smrt je kosila med ptiči, da ohrani njemu življenje. Devet jih je bilo na borovcu. Ko je končno odstrelil glavo devetemu, se je začel smejati in jokati obenem, ne da bi vedel, zakaj.

Prvega je pojedel surovega. Potem je počival in spal in čakal, da ptičevo življenje preide v njegovo. V temi se je zbudil lačen, toda dovolj močan, da je napravil ogenj. Vso noč do ranega jutra je pekel in jedel. S svojimi močmi, tako dolgo počivajočimi zobmi je mlet koščice prah. Zopet je zaspal in spal do naslednje noči in še do prihodnjega dneva.

Tedaj je s presenečenjem opazil, da praskata pred njim ogenj z na novo naloženimi drvmi in da ob žerjavci stoji okajena posoda za kuho kave in da se iz posode kadil. Poleg ognja, komaj seženj oddaljen od njega, je sedel Čok, kadil cigareto z rjavim papirjem in pazljivo motril svojega spečega tovariša. Dimaču so se ustnice zganile, toda v vrat, se mu je zdelo, se je naselila ohromelost. V prsih se mu je nekaj gibalo in kazalo, da mu bodo privrele solze na dan. Segel je z roko proti Čoku in mu vzel cigareto. Zopet in zopet si je napolnil pljuča z njenim dimom.

»Že dolgo nisem kadil,« je rekel končno z nizkim, mirnim glasom. »Da, zelo dolgo.«

»In če sodim po vsem, kakršen si, mislim, da tudi jedel nisi že dolgo,« je godrnjal Čok osato.

Dimač je prikimal in potem pokazal na perje snežnih jerebic, ki je ležalo raztreseno tam okoli.

»Nisem do nedavna,« je rekel. »Ali verjameš, da bi zelo rad čašico kave? Zelo čuden okus bo imela. Tudi kaj testenega bi rad in odrezek slanice.«

»Morda tudi fižola?« ga je vprašal Čok.

»Ah, ta bi mi nebeško dišal. Vidim, da sem zopet lačen.«

Medtem ko je eden kahal in drugi jedel, sta si kratko povedala svoje doživljanje izza časa, ko sta se ločila.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Poraz Izole na domačem igrišču

V drugem kolu spomladanskega dela prvenstva v republiški nogometni ligi je Izola na domačem igrišču izgubila s kranjskim Triglavom z 0:1 (0:0), medtem ko je Nova Gorica slavila zmago nad Ljubljano z 2:1 (2:1).

V Izoli se je zbralo okrog 800 gledalcev, ki so pričakovali prvo zmago domačega moštva v letošnji prvenstveni sezoni. Preteklo nedeljo je namreč osvojila Izola v Ljubljani točko, kar bi moralo pomeniti, da je moštvo v dobri formi. Žal se pričakovanja občinstva niso izpolnila. Domačini niso izgnali le dveh točk, ampak so tudi slabo igrali. Zlasti velja to za drugi polčas.

Sodniku inž. Skaljarju iz Ljubljane sta se moštvi predstavili v naslednjih postavah:

IZOLA: Lesjak, Černe, Erceg, Kovačič, Jerkovič, Radovič, Tomaš, Kostič, Karačić, Milosavljevič in Božič.

TRIGLAV: Brezar III, Štraus, Štular, Čebulj, Brezar II, Srakar, Mihelčič, Tomič, Brezar I, Dagarin in Finžgar.

Prve minute igre so minile v nervozni igri. Kranjčani so se prvi znašli in uprizorili nevaren napad, ki se je končal z roko domačega igralca v kazenskem prostoru. Nespretni Štular je enajstmetrovko zastreljal. Do konca polčasa je bila igra enakovredna. Obe moštvi sta zamudili nekaj zrelih priložnosti za zadetek. Tu in tam smo imeli občutek, da so napadalci kar tekmovali, kdo bo poslal žogo više čez gol ali dlje mimo gola.

Začetek drugega polčasa pa je obetal, da bodo domačini igrali prvo violino. Približno deset minut so nevarno napadali, potem pa je njihova udarna moč splahnela in do besede so prišli gostje. Najprej so izsilili dva kosa, v devetnajsti minuti pa je Brezar I po akciji vsega napada poslal žogo v sodnji levi kot in zapečatil usodo domačinov. Po prejetem голу se je pritisk gostov še nadaljeval in le požrtvovalnemu Jerkoviču se je treba zahvaliti, da niso gostje še povišali razlike. Izola se je otesla pritiska šele v zadnjih minutah. Toda takrat je bilo že prepozno, kajti gostje so zgostili obrambo in z odločnimi starti onemogočili vsak prodor.

Zmaga gostov je bila zaslužena. V drugem polčasu so bili boljši v vsakem pogledu. Bolje so igrali z glavo ter lepše in smiselneje kombinirali. Domačini so se borili požrtvovalno, toda za zmago je bilo to premalo. Zlasti slab je bil napad, v katerem je Karačić povsem odpovedal. Vodstvo kluba bo moralo spremeniti svojo politiko glede vključevanja igralcev v moštvo. Tako smo opazili, da je odlični mladinec Čendak prisostvoval tekmi kot gledalec, v moštvo pa so bili nekateri starejši igralci, ki kondicijsko sploh niso bili kos težki tekmi in so se na koncu komaj premikali po igrišču. Pri vključevanju mladine v moštvo je treba biti vsekakor bolj nogumen!

Poraz na lastnem igrišču je Izolo vsekakor težko prizadejal, ni pa še vse izgubljeno. Morebitni uspeh z Grafičarjem v Ljubljani bi spet povečal možnosti za obstanek v ligi.

Goričani pa so si z zmago nad Ljubljano precej popravili položaj na lestvici. Tekma je potekala v veliki premoči domačinov in so gostje lahko zadovoljni, da so izgubili le s točko razlike. V nedeljo bo gostovala Nova Gorica v Kranju, kjer bo težko kaj doseči.

Lestvica slovenske nogometne lige pa je naslednja:

Branik	13	10	1	2	60:11	21
Kladiivar	13	9	2	2	42:30	20
Triglav	13	8	0	5	30:24	16
Rudar	13	7	1	5	36:14	15
Sobota	13	6	2	5	30:28	14
Maribor	12	6	2	4	16:17	14
Ljubljana	13	6	1	6	28:26	13
Krim	13	4	4	5	13:26	12
Ilirija	12	4	1	7	13:23	9
N. Gorica	13	3	3	7	27:40	9
Grafičar	13	1	4	8	9:39	6
Izola	13	0	5	8	12:37	5

Velika akcija za zasebne sobe

V pomanjkanju hotelskih kapacitet si turistični društvi v Piranu in Portorožu prizadevata, pridobiti vsako leto več zasebnikov, ki bi oddajali sobe turistom. Lani je bilo na ta način v vsej občini na razpolago 699 ležišč, za leto pa kaže po dosedanjih prijavih, da jih bo blizu tisoč. Odgovorni turistični delavci so tudi poskrbeli, da bo letos potekalo oddajanje zasebnih sob še bolje kakor doslej. Ker je bilo v preteklosti precej nepravilnosti zaradi nejasnosti in nepoznavanja številnih pogojev, ki zadevajo oddajanje sob, je Svet za turizem Občinskega ljudskega odbora Piran uveljavil poseben pravilnik, ki v logičnem zaporedju vsebuje vse te veljavne pogoje. Vsak sobodajalec bo lahko pri turističnem društvu dobil izvod tega pravilnika, čim bo razmnožen. Pravilnik ne predvideva nikakršnih novosti, ker vsebuje samo pogoje, ki so v veljavi že od lani. Pač pa sta turistični društvi sklicali sestanke z vsemi zainteresirani za izvajanje recepcijske službe za zasebne sobe. Na teh posvetih je bilo dogovorjeno, da bo v Portorožu opravljal recepcijsko službo za zasebne sobe samo potovalni

urad »Slavnik« — razen za sobe, katere bo imel v zakupu hotel »Central«, v Piranu pa bosta recepciji poleg »Slavnika« imela še potovalni urad »SAP« in hotel »Metropol« v recepciji »Sidra«. Turistični društvi sta poleg tega sklicali širše sestanke z vsemi zasebniki, ki se zanimajo za oddajanje sob, ter jim na podlagi pravilnika pojasnili, kakšen bo letošnji postopek za pridobitev dovoljenja za oddajanje sob. Da bodo predpisi izvajani čim bolj natančno, bosta turistični društvi zaposlili dva kontrolorja, ki bosta ugotavljala vse nepravilnosti. Vsak ovrhekšek bo takoj javljen pristojnim organom v kaznovanje.

Svet za turizem ObLO Piran je tudi odobril cene, ki bodo letos veljale za zasebne sobe. Ker bo letos kategorizacija sob strožja in praktično ne bo več nobene, ki bi spadala v prvo kategorijo, so cene za nižje kategorije nekoliko zvišane; praktično pa bo soba II. kategorije (lani I.) letos v skupnem znesku vendar nekaj cenejša kot lani. Odredba o cenah predvideva tudi, da so sobe z enim samim ležiščem 10 odstotkov dražje, ker je po njih največje povpraševanje. Prav tako določa odredba, da plača gost za eno samo nočitev 30 odstotkov več, kakor znaša normalna cena (ki velja za najmanj 3 nočitve), za samo 2 nočitvi pa 10 odstotkov več. S tem se stimulira sobodajalec, da vzame na prenočišče gosta tudi samo za eno noč, čeprav mora menjati vse posteljno perilo, po drugi strani pa se vpliva na gosta, da ostane v kraju več dni.

Necanek boj na zelenem polju v Postojni

V prijateljskem nogometnem srečanju je reprezentanca Gozdarske srednje šole premagala s katastrofalnim rezultatom enajststorično srednješolskega prvaka Primorske postojnske gimnazije z 10:1 (5:0). Strelci golov: Slapničar 5, Suštar 3, Svetel 2 in Kralj 1 za GSS, ter Baraga za gimnazijo. I. V.

Izboljšati pouk na KGS

V sezanski občini delujeta dve kmetijsko gospodarski šoli. Ena je v Dutovljah, druga v Štanjelu. Šele v letošnjem šolskem letu poudarjajo na obeh šolah kmetijski tehnik. Ostali predmeti so: gošpodinjstvo, ročno delo, slovenščina, računstvo itd.

Dosedanja praksa je pokazala, da je potrebno učni program še izpopolniti in popestriti v smeri še koristnejšega izobraževanja kmetijske mladine. Občinski svet za prosveto računa, da bo s tem ukrepom, ki bo veljal z novim šolskim letom, število slušateljev znatno naraslo, saj bodo učenci pridobili tudi dejansko in formalno kvalifikacijo. -er

Koprski košarkarji se pripravljajo

Kakor je znano, bo sredi aprila začetek tekmovalnj v republiški ligah. Koper igra v drugi republiški ligi in se bo v prvem kolu pomeril z Jesenicami na Jesenicah. Igralci se za prvenstvo sistematično pripravljajo, v nedeljo na so odigrali tudi prijateljsko tekmo v Pulju z BIS (članom puljske košarkarske podzveze). Koprčani so prikazali dobro igro in zmagali z 61:43. Najboljši je bil Zerjal, ki je dosegel 19 košev. Odlikovala sta se tudi Klobjan in Kalčić.

Šah

Končan je turnir

Pred dnevi se je zaključil šahovski turnir za prvenstvo Koprca, na katerem je nastopilo 15 igralcev. Prvo mesto je osvojil Omladič z 12 točkami. Sledje Zavec in Kovač 10 in pol, Habič in Gerželj 10, Verk in Jevnikar 8 in pol, Cvitkovič 7, Jeruc in Svetina 5 itd.

Strelstvo

Presenetljiv uspeh Izolčanov

V nedeljo je bilo v Izoli okrajno strelsko prvenstvo za zlato puščico. Domačini so bili v veliki formi in pobrali vsa prva mesta. V ekipnem tekmovalju so nabrali 2037 krogov in pustili za seboj 11 ekip. Tudi med posamezniki so pripravili presenečenje. Zmagal je Jurcul, ki je osvojil 531 krogov od 600 možnih. Za seboj je pustil tudi favorita prvenstva inž. Krivca iz Postojne.

V nedeljo začetek rokometnega prvenstva

V nedeljo bo prvo kolo rokometnega prvenstva v slovenski ligi. Koprčani bodo igrali doma s Kovinarjem (Tezno), Ajdovščina pa se bo v Ljubljani pomerila s Slovanom. Kakor je znano, je lani Koper izgubil v Teznu s tesno razliko. Letos se bo seveda skušal revanžirati za poraz.

V pripravah za začetek prvenstva je v nedeljo Koper igral doma z ljubljanskim Slovanom in zmagal s 17:16. Koper je nastopil z nekaterimi mlajšimi igralci, ki so se kar dobro uveljavili. V moštvo sta se najbolj odlikovala Kastelic in Bandelj.

Prvi sadovi

Novo izvoljeni odbor Ljudske tehnike v Dekaniji pri Kopru je sklenil podpreti akcijo Avto-moto društva v Skofljah za cestnoprometno vzgojo pionirjev-učencev šol v Dekaniji, Skofljah in Božičih. Posebna komisija bo organizirala tekmovalje med šolami z namenom, da se tekmovalna udeležba čimveč mladine. Najboljši bodo razen posebnih značk dobili tudi praktične nagrade, a najboljša šola prehodni pokal.

To tekmovalje bo trajalo dva meseca in se bo zaključilo na dan mladosti, ko bo ocenjevalno tekmovalje, ločeno za dečke in deklice. Odbor Ljudske tehnike je z AMD Skoflje tudi sklenil ustanoviti na šolah v Skofljah in Dekaniji prometno pionirsko stražo, ki bo vzgajala državljane v cestnoprometnih predpisih. O. K.

Višja komercialna šola v Kopru

Naš čas vedno bolj imperativno terja strokovnjake na vseh področjih. Tako tudi v gospodarstvu, kjer primanjkuje srednje in visokokvalificiranega strokovnega kadra.

Letos je začela tudi v Sloveniji z rednim delom Višja komercialna šola, ki posluje preko krajevnih sekcij s svojimi rednimi in izrednimi slušatelji in jim bo po dveh letih uspešno opravljenih izpitov nudila visoko kvalifikacijo v komercialni stroki. V začetku leta, v našem okraju se je prijavilo 17 kandidatov, je imela šola direkten stik z vsakim slušateljem, ko pa se je delo nekoliko uredilo, so v Kopru v okviru Društva ekonomistov ustanovili posebno sekcijo, ki skrbi za povezavo in organizira načrten študij. Predmetnik te šole je vskladen s konkretnimi in praktičnimi potrebami v gospodarstvu, seveda pa je tvarina precej obsežna, tako da je precej prvotnih prijavljenecv odpadlo. Zdej jih je le osem, toda ob semestralnih izpitih so se zelo dobro odrezali. Čeprav so njihovi člani raztreseni po vsem okraju, jim je uspelo vezati v skupine vsaj po dva, skupna nejasna vprašanja pa jim razlagajo strokovnjaki. Pri tem sodelujejo z okrajnim zavodom Ljudska univerza, ki je pripravljena nuditi tudi pomoč tistim, ki se nameravajo vpisati v šolo in jih pripraviti na sprejemni izpit. Sicer je pogoj za sprejem v šolo velika matura ali primerna praksa.

Vsekakor bo med nosamezniki, kakor tudi v podjetjih in v drugih organizacijah dovolj zanimanja za ta prepotreben študij.

OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE

Že v prvih treh letih se je razvijal partizanski pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« v tradicionalno prireditve, brez katere si ne moremo zamisliti proslave obletnice osvoboditve našega glavnega mesta. Udeležba tekmovalcev in manifestantov je iz leta v leto številnejša, prav tako pa je tudi med ljudskimi množicami vedno več zanimanja za naš partizanski maraton. Lani je nastopilo že 733 moških, 167 ženskih in 2 pionirski ekipi — vsega skupaj 4510 udeležencev. To pomeni zares lepo število, če pomislimo, da ne gre samo za manifestacijo, temveč za naporno pot, ki zahteva veliko truda, potrpljenja in močne volje.

In letos?

Predvidevamo, da bo udeležencev pohoda letos, v jubilejnem letu, ko proslavljamo 15-letnico osvoboditve našega glavnega mesta in naše domovine sploh, toliko, da bomo število iz leta 1959 najmanj podvojili...

Letošnji pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« bo v nedeljo, 8. maja. Prijave sprejema: Odbor za izvedbo partizanskega pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane za leto 1960«, Ljubljana, Resljeva c. 9. Zadnji rok prijave je — 24. april!

PRIMORSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Tolmin utrdil vodilni položaj

V prvem kolu pomladanskega dela prvenstva v primorski nogometni ligi so dosegli naslednje izide: Adria—Tomas 2:2, Anhovo—Branik 1:1 Ilirska Bistrica—Sidro 1:0, Tolmin—Primorje 2:0. Postojna je bila prosta, medtem ko so tekmo med Rudarjem in Taborom odložili. Igrišče Rudarja namreč še ni uporabno.

Najpomembnejše srečanje tega kola je bilo v Tolminu. Domačini so sicer veljali za favorite, vendar so imeli precej posla z borbenimi Ajdovci. Če bi ocenjevali igro v polju, bi najbolj ustrezal neodločen izid, toda zaradi večje iznajdljivosti pred vrati je zmaga domačinov vsekakor zaslužena.

Za Ilirsko Bistrico smo že navajeni, da nam kdaj pa kdaj pripravi kako posebno presenečenje. Tako je bilo tudi preteklo nedeljo, ko so nepričakovano premagali enega izmed favoritov za prvo mesto piranske Sidro. Zmagoviti gol so dosegli domačini že v prvem polčasu. Ta del igre je zadovoljil gledalce, saj je bilo na obeh straneh več lepih napadalnih akcij, pri čemer so se doma-

čini nekoliko bolj odlikovali ter tudi zaslužno dosegli zgoditek. V drugem polčasu je tempo igre precej popustilo. Imeli smo občutek, da obema moštvoma primanjkuje kondicije. Kljub vsemu pa so imeli domačini tudi v tem delu igre glavno besedo in njihovi zmagi ni kaj oporekati.

Najbolj razburljivo srečanje je bilo v Mirnu. Gostje so odlično začeli in že v prvih dvajsetih minutah vodili z 2:0. Imeli so celo priložnost povišati razliko na 3:0, saj so streljali enajstmetrovko. Toda prav to je bil vzrok, da se je potek igre pozneje popolnoma spremenil. Ko je sodnik dosodil enajstmetrovko v korist Kopra, so hoteli gledalci in tudi posamezni igralci na vsak način spremeniti sodnikovo odločitev. To jim sicer ni uspelo, uspeli pa so Koprčane tako zvesti, da so zastreljali enajstmetrovko in pozneje so tudi začeli igrati tako zmedenno, da so lahko zadovoljni z osvojenjo točko. Vsekakor bo morala Primorska nogometna podzveza opozoriti domače funkcionarje, naj se takih dogodkov izogibajo. Koprčani niso igrali samo pod pritiskom raznih groženj

s strani občinstva, marveč je letelo nanje tudi kamenje.

Kaže, da se je Anhovo dobro pripravilo na spomladanski del prvenstva. V igri z Branikom so bili precej boljši in bi zaslužili zmago. Napadalce pa je spremljala smola pri streljanju na gol.

Lestvica:

Tolmin	11	7	2	2	36:15	16
Postojna	10	6	2	2	24:12	14
Tomas	11	5	3	3	22:15	13
Primorje	11	5	3	4	21:23	13
Branik	11	5	2	4	31:15	12
Tabor	10	5	2	3	25:24	12
Sidro	11	4	3	4	20:13	11
Rudar	10	4	1	5	33:29	9
Adria	10	3	2	6	22:36	8
Il. Bistrica	11	2	2	7	10:39	6
Anhovo	11	1	2	8	10:32	4

Glavno srečanje prihodnjega kola bo v Kopru, kjer se bosta pomerila Tomas in Postojna. Možnosti so enake, saj sta se obe moštvi skrbno pripravljali na začetek prvenstva. V vseh drugih srečanjih pričakujemo zmage domačinov (Primorje—Ilirska Bistrica, Sidro—Anhovo, Branik—Rudar in Tabor—Adria).

Kon-Tiki v koprskem zalivu

Pretekli teden se je mudila v Koprskem zalivu ekipa Hidrometeorološkega zavoda LRS in merila temperaturo zraka tik nad morskno površino, temperaturo površinske plasti morske vode v globini od 1 do 50 cm, vrhu tega pa še relativno vlago zraka nad morskno površino, hitrost in smer morskoga toka itd. V ta namen so sestavili pri Zuesterni pontonski splav, ki močno spominja na Heyerdahlovo plovilo in ga opremili z vsemi potrebnimi instrumenti. Njihovo delo je bilo zahtevno in sila precizno. Temperaturo zraka nad morskno površino so merili v višini 10, 20, 50, 100 in 200 cm.

S podobnim splavom so že v lanskem letu opravili prvo poskusno mikrometeorološko merjenje. Z njim so dobili vrsto zanimivih podatkov, kakršnih ni moč najti v sodobni strokovni literaturi. V nočnih urah so ugotovili temperaturno inverzijo (toplotni obrat) v privedni, 2 metra debeli plasti zraka. Tik nad morskno površino je bil zrak najtoplejši, nato je njegova temperatura naglo padala do višine 50 cm, nakar je jela postopoma naraščati, vendar pa tiste temperature, ki jo je bil imel zrak tik nad vodo, ni več dosegla. Preko dneva toplotnega obrata ni bilo moč opaziti.

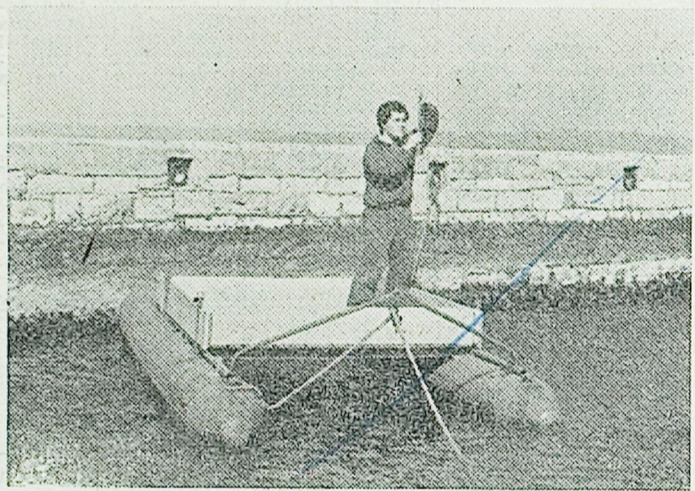
S podatki o temperaturi morske vode so ugotovili, da je temperatura morske vode od površine do globine 20 do

30 cm naraščala, nakar je z globino spet padala. Nekaj več o temperaturi morske vode pa bomo zvedeli, ko bodo podatki podrobno razčlenjeni in objavljeni.

Takšne meritve bodo dale slejkoprej prve uporabne rezultate tudi našemu gospodarstvu in ne bodo služile zgolj znanosti in teoriji. Predvsem bo treba proučiti učinek burje in juga na temperaturo morske vode in na višino vodostaja. Znani so n. pr. primeri, ko je ob močnem jugu voda narasla in podrla nasipe v solinah ali pa povzročala drugačno škodo. S takšnimi in podobnimi vprašanji se peča posadka »Kon-Tikija« v Zavodu, na morju pa samo meri, zbira in registrira naravne pojave.

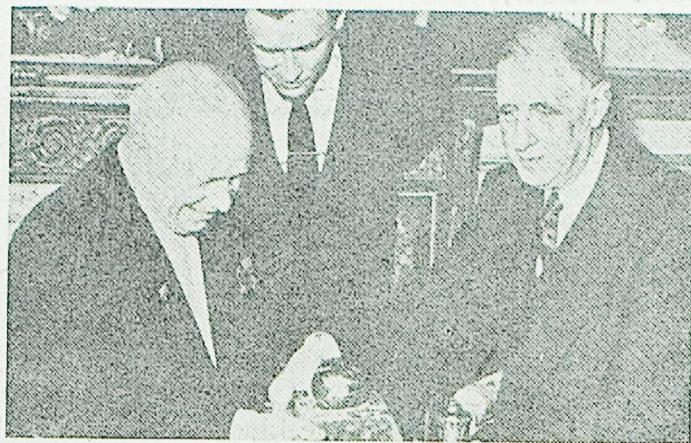
IDRIJSKI URAN

Idrijski rudnik ne slovi le po izredno čistem živem srebru, marveč tudi po zalogah danes tako iskane in dragoocene rude — urana. Pred nedavnim je izšla v angleščini znanstvena razprava, ki govori o pridobivanju urana v Idriji. Razpravo je napisal sodelavec Inštituta za nuklearno fiziko v Vinči, Vladimir Longomerac (The Extraction From Seonza Shales). Znanstvenik je ugotovil, da vsebuje tona idrijske živoresbrne rude 136 gramov urana, mimo tega pa tudi razpravlja o problemu pridobivanja urana, ki je stranski proizvod in ga mora-jo izločati na poseben način.

Domači Kon-Tiki v koprskih vodah

Gloknio v svet ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSODA

Nikita S. Hruščev se je navadil, da na svojih obiskih po svet podarja poglavarjem držav posebna jabolka: natančen posnetek zemeljske oble, kakršno je na Luno zanesel sovjetski Lunik III. Na sliki: Hruščev podaja dar generalu De Gaulleu ob zadnjem obisku v Franciji

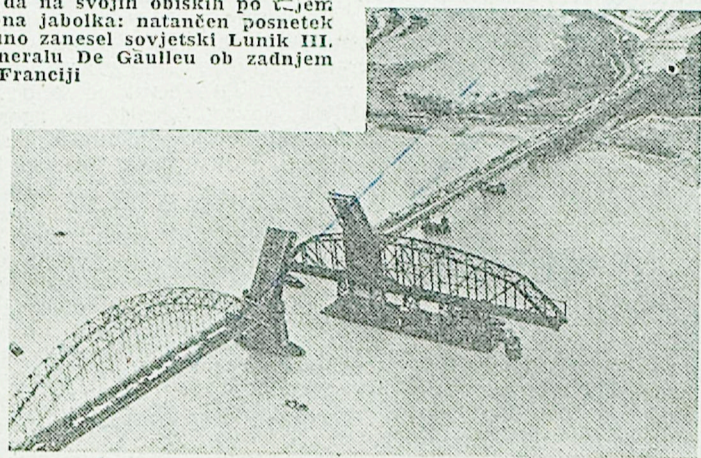

SUKARNO SPET NAŠ GOST

Prve dni aprila bo ponovno obiskal Jugoslavijo predsednik indonezijske republike Sukarno s svojo soprogo. Visoka gosta bosta obiskala našo državo na povabilo predsednika republike Josipa Broza-Tita in njegove soproge in prepotovala LR Slovenijo in Hrvaško. Med njunim bivanjem se bosta sestali tudi vladni delegaciji obeh držav in se razgovarjali o vprašanjih, ki zanimajo obe državi, predvsem s področja gospodarske in kulturne izmenjave in mednarodnega položaja.

ZEMLJA JE POČENA

Znanstveniki na neki ameriški oceanografski ladji so opazili, da ima naš planet razpoko, ki je dolga približno 80 tisoč kilometrov. Njena dolžina je presenetljiva, saj je skoraj dvakrat daljša od ekvatorja. Ob tej vijugasti razpoki so razporejena vsa vulkanska področja Zemlje. Z opazovanji in merjenji pa so našli tudi na nenavadno odkritje: na dnu Atlantskega oceana so našli na pravcati hudournike blata, katerih hitrost je večkrat večja od 90 km na uro.

Industrija montažnih konstrukcij v ZDA je dosegla ogromen napredek, ki ga kaže tudi gornja slika: skozi dvizni most, ki spaja Pensilvanijo in New Jersey, pelje po reki Delaware poseben konvoj montažni železniški most, težak 2465 ton. Most so potem postavili na postavljenih temeljih na isti reki

PREMOK IZ AVTOMATA

V francoskem mestu Medanu so postavili prve ulične avtomate za premok. V avtomat je treba vreči dva kovanca in iz njega pade 7 kg težak paket črnega premoga.

Ameriški študent tehnike z univerze v Detroitu (Michigan, ZDA), 23-letni Charles Mel-drun, je izumil podvodni avtomobil — nekakšen zaprt splov za enega človeka. Po njegovem bo to vozilo bodočnosti — Američani pač ne morejo iz svoje kože — ker bo lahko služilo predvsem za skrivanje pod vodo v prihodnjih vojnih operacijah

Klub lažnivcev

Ali bi moglo biti takšno društvo kje drugje kakor v Ameriki? Najbrž ne. Rodilo se je pred kakimi tridesetimi leti in šteje danes 90 tisoč članov iz ZDA in 57 tisoč iz zamejstva, največ iz Japonske. Član lahko postane vsakdo, ki lahko pove kakšno »izpod pazduhe«

20 LET NA NOGAH

Nedolgo tega smo poročali o Angležu, ki že 52 let ni zatisnil očesa. Na podoben primer smo našli tudi pri nas. To je Rudolf Zorc iz Trente. Pred dvajsetimi leti je bil ranjen v hrbet in od tega časa ni nikdar več sedel.

in plača 10 centov naročnin. Izvzeti so le aktivni političarji, češ, »mi smo amaterji in ne moremo sprejeti medse takšnih ljudi, ki lažejo tudi po svoji službeni dolžnosti.« Vsako leto prihaja na naslov tega kluba okrog 20.000 napisanih laži. Na koncu leta najbolj »debele« izberejo in objavijo avtorja za »kralja laži«. Ugled in slava tega kluba je najbolj porasla leta 1952, ko je R. Nixon v predvolilni kampanji dejal, da bi moral postati častni član tega kluba tudi Harry Truman.

Novi italijanski ministrski predsednik je postal Fernando Tambroni, ki je po mesecu dni vladne krize sestavil tako imenovano uradniško vlado iz samih predstavnikov krščanske demokracije. Na sliki: Tambroni med novinarji

LUNIK I. 200 MILIJONOV KM OD ZEMLJE

Lektor moskovskega planetarija profesor Lucki trdi, da je prva sovjetska kozmična raketa Lunik I, ki so jo izstrelili v januarju lanskega leta in je zgrešila Mesec, zšla v Sončev sistem in je sedaj oddaljena od Zemlje več kot 200 milijonov kilometrov (skoraj tisočkratna razdalja med Zemljo in Luno). Po računih sovjetskega astronoma se bo Lunik najbolj približal Zemlji leta 1975, nato 2023 in leta 2044.

PES - RENTNIK

Najslavnejši policijski pes v Italiji, »Dox«, ki je bil nagrajen s 30 medaljami, je odšel v pokoj. Odredili so mu pokojnino v višini 35.000 lir na mesec.

ANTARKTIKA = AFRIKA?

V Buenos Airesu je bilo pred nedavnim mednarodno zasedanje znanstvenikov, ki so sodelovali v zadnjem geofizikalnem letu. Južnoafriški geolog Mond Adie je postavil teorijo o tem, da je tvorila nekdanja Afrika z Antarktiko eno celino in da sta se kasneje ta dva dela ločila. Mond Adie je izjavil: »Premok, ki smo ga odkrili na Antarktiki, je po svoji strukturi prav takšen, kakor premok iz Afrike.«

Če naju že nikakor ne morete poročiti pred pone-deljkom, potem nama vsaj dajte dovoljenje za soboto in nedeljo!

R. L. STEVENSON

Nenavaden primer

7

Okrog dveh ponoči se je ovedla in poklicala policijo. Morilec je že zdavnaj odšel, na sredi ulice pa je ležala njegova žrtev, ki je bila vsa okrvavljena in iznakažena. Palica, s katero je napravil svoj zločin, je bila zlomljena, četudi je bila narejena iz trdega in težkega lesa — ena polovica se je odkotalila v bližnji kanal, drugo polovico je pa zločinec bržčas odnesel s seboj. Pri umorjencu so našli denarnico, zlato uro in zapečateno pismo, ki ga je najbrž hotel vreči v poštni nabiralnik. Na ovitku je bilo napisano ime in naslov Mr. Uttersona.

Advokatu so prinesli pismo, ko je bil še v postelji. Še preden je pismo odprl, so mu povedali tudi o zločinu in o vseh podrobnostih tega primera. Utterson je zaraišljeno našobil usta in dejal:

— Dokler trupla ne vidim, ne morem reči ničesar... To je zelo resna zadeva. Bodi tako ljubeznivi in počakajte, da se oblečem.

Na hitrico je pozajtrkoval in se odpeljal na policijsko postajo, kamor so b. li truplo prinesli. Kakor hitro je vstopil v mrtvašnico, je prikimal:

— Da, poznam ga. Žal je to sir Danvers Carew.

— Moj bog, gospod, — je vzkliknil uradnik. — Ali je to mogoče? — In že hip nato mu je zasijalo oko v profesionalni gorečnosti. — To bo dvignilo prahu! Morda bi nam lahko s kakšnim napotkom pomagali tudi vi, gospod. — Na kratko je obnovil, kar je videla in izpovedala služkinja in mu pokazal zlomljeno palico.

Mr. Utterson je odrevenel, ko je slišal Hydovo ime, toda ko so mu pokazali še palico, ni mogel več dvomiti.

Čeravno je bila zlomljena in oguljena, jo je dobro poznal, saj jo je pred leti poklonil Henryju Jekyllu.

— Je ta Mr. Hyde človek majhne rasti? — je vprašal.

— Izrazito majhne in po videzu nenavadno hudoben, tako ga je vsaj opisala služkinja, — je dejal policijski uradnik.

Mr. Utterson je nekaj časa razmišljal, potem pa dvignil glavo in rekel:

— Mislim, da vas lahko peljem na njegov dom.

Bilo je okrog devetih zjutraj in v tej jeseni se je spustila prva megla. Ponekod je bila tako gosta, da je bilo mračno kot pod večer, drugod je pa napravil veter v njej vrzeli in hiše so se tod kopale v razkošni sončni svetlobi. Prišli so v bedno mestno četrt Soho. Ulice so bile blatne in zapuščene, megla pa tako gosta, da so morali znova prižgati ulične plinske svetilke.

Kočija se je ustavila pred naznačeno hišo. Megla se je nekolikanj dvignila in advokat je mogel videti umazano ulico, krmo, francosko gostilno, zelenjadno trgovino in celo vojsko otrok, ki so čepeli pred hišnimi pragovi; mnogo je bilo tudi žensk vsemogočih narodnosti, ki so s ključem v roki hitele na prvo skodelico kave in na klepet. Hip nato je megla spet padla in odrezala hišo od žalostne okolice. Tu je bil dom Jekyllovega ljubljence in ded ča četrt milijona funtov šterlingov.

Vrata je odprla starejša, prihuljena ženska. V sebi je tajila nekaj hudobnega, kar pa je prikrivala s kopreno svetohlinstva. Da, je rekla, to je stanovanje Mr. Hyda, toda zdaj ga ni doma. Prišel je pozno ponoči, vendar je pred kako uro odšel. V tem ni bilo nič presenetljivega, saj ni imel stalnih navad in do večerj ga skoraj dva meseca ni videla.

— Hoteli bi si ogledati njegovo stanovanje, — je rekel advokat in ko mu je ženska odvrnila, da je to nemogoče, je dodal: — Potem je pa najbolje, da vam predstavim tega gospoda. On je inšpektor Newcomen iz Scotland Yarda.

Na ženinem obrazu se je pokazal sij odvrtno veselosti.

— Ah, je vzdihnila. — To pomeni, da je v »zosu«. Kaj pa je napravil?

Mr. Utterson in inšpektor sta se spogledala.

— Kaže, da ni kdo ve kako priljubljen, — je rekel inšpektor sam zase. — Zdaj pa dobra žena, dovolite meni in temu gospodu, da si ogledava stanovanje.

V vsej hiši sta stanovala le starka in Hyde. On je uporabljal le dve sobi. Bile so okusno in razkošno opremljene. V shrambi je bilo mnogo izbranega vina, posoda je bila srebrna, obleke pa elegantne. Na steni je visela lepa slika, ki je bila brzkone Jekyllov poklon. Preprog so bile debele in okusne. V tem hipu je vse kazalo na to, da je bila soba v naglici in še pred nedavnim preiskana. Obleka je ležala po tleh z obrnjenimi žepi, predali so bili odprti, v kaminu je bil pa kup sivega pepela, kakor da so bili sežgani mnogi dokumenti. Iz tega kupa je potegnil inšpektor čekovno knjižico, ki jo je plamen obližnil le na robovih. V kotu za vrati so našli drugo polovico palice. Ker je vse to, kar je odkril, potrjevalo inšpektorjeva sumničanja, si je pomel roke in dejal, da je zadovoljen. Obisk v banki, kjer so mu povedali, da ima morilec na svojem računu nekaj tisoč funtov, je njegovo zadovoljstvo še povečalo.

— Lahko rečem, da ga že imamo, — je rekel Uttersonu. — Najbrž je izgubil glavo, drugače bi ne mogel pozabiti na palco in kar je še bolj važno, ne bi pozabil sežgati čekovne knjižice. Temu človeku pomeni denar toliko kot življenje. Izdali bomo tiralico in ga počakali v banki.

Vendar pa tiralice ni bilo moč izdati, ker Mr. Hyde ni imel bližnjih znancev, celo služkinja ga je videla le nekajkrat. Njegovih sorodnikov ni bilo mogoče izslediti, nikdar se ni fotografiral in še tisti ljudje, ki bi ga lahko opisali, so se v svojih opisih močno razlikovali. Samo v nečem so si bili edini: begunec je na vsakogar, ki ga je videl, napravil vtis pohabljenosti, ki pa je bilo težko izraziti z besedami.